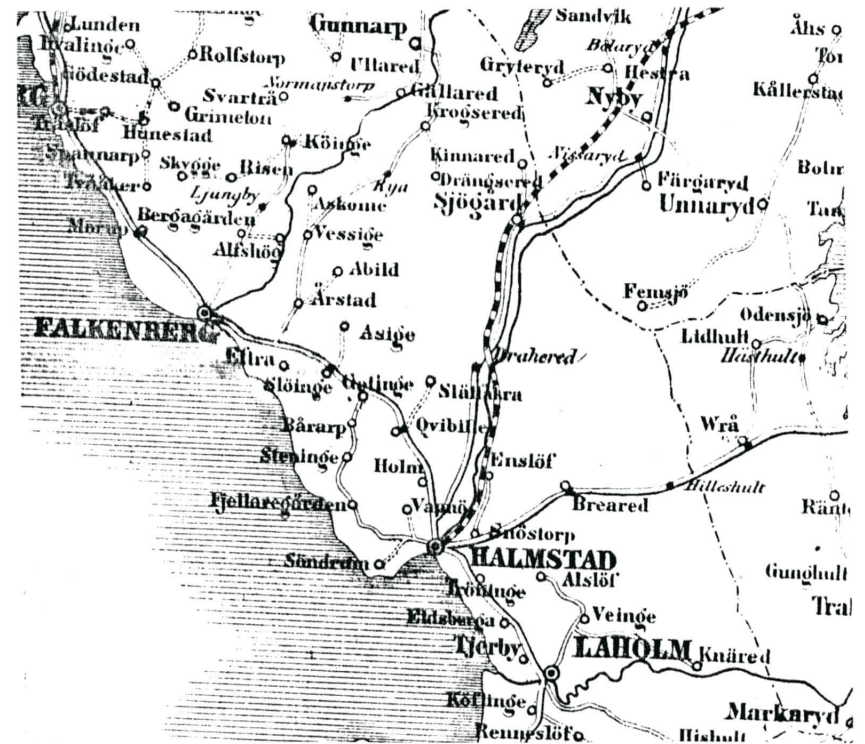

Erik Lindgren

Posthistoria från Årstads härad i Halland

Utdrag ur 1875 års postkarta. Platser som inte har egna poststationer markeras med en liten punkt. Poststationer markeras med en liten ring och postkontor med en större ring med en punkt i mitten. Kartan ritades före "massindragningen" den 30 juni 1875 men efter indragningen av t ex poststationen i Rya, som markeras med en liten punkt. De indragna poststationerna Semb och Perstorp har inte alls markerats.

Innehåll

	Förord	sid 1
	Falkenberg	3
1874 års poststationer	Perstorp samt Abild	8
	Semb samt Asige	9
	Askome	10
	Eftra	12
	Eskhult	12
	Drängsered	14
	Krogsered	21
	Rya	25
	Sjönevad	25
	Slöinge	27
	Vessige	28
	Ågård	31
	Årstad	33
Järnvägspoststationer	Heberg	41
	Skrea(näs)	42
Yngre lantpoststationer	Glommen	44
	Olofsbo havsbud	44

Förord

Årstad härad omfattar ungefär halva arealen av Falkenbergs kommun i den omfattning som kommunen fick efter 1970-talets reform. I häradet ingick också Drängsereds socken som tillhör Halmstads kommun. I Falkenbergs kommun ingår dessutom största delen av Faurås härad samt Älvsereds församling i Västergötland. Åt Faurås härad ägnas posthistoriskt häfte nr 244. Den enkla apparatur som jag arbetar med kan inte användas för en skrift med så många sidor att den kan omfatta hela Falkenbergs kommun, såvida jag inte gör en mycket stark sovring ur materialet. Häradindelningen passar min forskning på grund av att den till stor del berör handlingar under en period då häradena utgjorde avgränsade områden administrativt och judiciellt.

För var och en av postorterna söker jag berätta något om utvecklingen, om tillkomsten och avvecklingen och om något av skeendet under deras existensperiod. Så långt det är möjligt med arkivhandlingars hjälp söker jag i första hand berättelser på "gräsrotsnivå". Alla uppgifter är hämtade från handlingar i Postens centralarkiv eller Ernst Grapes bok *"Postkontor och postmästare"*. Om vid något tillfälle annan källa utnyttjas, anger jag det i texten.

Naturligtvis är det inte fråga om att beskriva postens utveckling i sin helhet på de olika orterna. Det blir i stället exempel på händelser av varierande slag som i någon mån belyser problem som uppstår i relationerna mellan Posten och samhället eller mellan Posten och dess anställda. I den mån jag lyckats få fram namn på poststationernas föreståndare och uppgifter om vid vilka tidsperioder de arbetat, har jag lämnat sådana uppgifter konsekvent. För järnvägspoststationer nämner jag dem som formellt hade postansvaret även om själva sysslan överläts på annan i järnvägens tjänst.

Vid 1992 års ingång genomfördes en divisionalisering av Posten. Därigenom ändrades förhållandena bland annat så att det på större orter finns olika chefer för de olika divisionerna. De minsta postkontoren har ingen formell chef utan tjänstemän som lyder under chefen för brev- eller chefen för bank- och kassadivisionen på en större ort inom regionen. Med denna förändring har jag funnit det utsiktslöst att försöka få fram namn på dem som svingar datumstämplarna på de olika postkontoren.

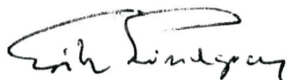
Med undantag av poststationerna i Abild, Asige och Drängsered presenteras de olika orterna i den ordning de fått fasta postanstalter,

tidsmässigt sett. De flesta av häradets poststationer tillkom med 1874 års ingång på grund av att postverket tog över ansvaret för kronobrevbäringen. Dessa presenteras inbördes i bokstavsordning med nyss nämnda undantag. Även järnvägspoststationer som har tillkommit samtidigt presenteras i bokstavsordning.

Någon gång anger jag poststyrelsens diarienummer för ärenden ur vilka uppgifter kan hämtas om utvecklingen. För dem som önskar fördjupa sig underlättas därmed vidare forskning vid besök på Postens centralarkiv i Stockholm i den mån detta är möjligt efter bolagsbildningen.

I citat har jag moderniserat stavningen men inte gjort några ingrepp i texten. Även orternas namn återges i modern stavning. Jag är öppen för mina läsares synpunkter på häftet.

Växjö i september 1994

Falkenberg

Städerna ingick inte i de gamla häraderna utan hade sin egen jurisdiktion. Jag finner ändå anledning att mycket kort beröra någon episod av staden Falkenbergs posthistoria, mest för att ge en bakgrund till ett namn som ofta förekommer i följande avsnitt om poststationerna under den period då postverkets expansion var mycket intensiv. Postmästare Gustaf Alfred Boheman styrde med fast hand sitt revir med många underlydande poststationer under tiden 1866-1895. Han var bara 27 år gammal när han som löjtnant vid Kronprinsens husarregemente tog avsked 1857. Han var därefter ryttmästare under några år. Han gjorde sedan en snabbkarriär i postverket, blev extra ordinarie postexpeditör i april 1866 och utnämndes till postmästare i Falkenberg den 28 december samma år.

Det är svårt att i dokumenten utläsa en människas sätt men ett och annat dokument kan ändå avslöja något som får vägas mot uppgifter i andra handlingar. Samstämmiga uppgifter ger sålunda vid handen att Boheman uppträdde barskt mot många av dem som hade ärenden till postkontoret. Detta speglas t ex i ett brev från folkskolläraren J F Hoof i Ågård i Skrea församling till poststyrelsen den 28 januari 1875. Han skrev bland annat:

"Församlingen anholder ödmjukast att poststationen icke blir indragen, då det icke kostar staten mer att bestå Skrea församling station än andra församlingar, och vi önska gärna, så mycket som möjligt att slippa begära posten av Ryttmästare Boheman i Falkenberg, vilken bemöter allmänheten på allt annat än tillbörligt sätt".

Det var under Bohemans tid som postkontoret i Falkenberg drabbades av en eldsvåda den 7 juli 1888. Tre funktionärer kunde i ett av poststyrelsen ovanligt snabbt beslut fyra dagar efter eldsvådan *"hugnas med någon gratifikation med anledning av deras ådagalagda raskhet, nit, plikt, trohet för räddande av Postverkets tillhörigheter"*. De belönade, som vardera fick en gratifikation på 15 kronor, var C J Gudmundsson, B Andersson och Johan Alfred Persson. Den sistnämnde var Falkenbergs förste brevbärare. Han hade fått sitt förordnande som sådan från 1883 års ingång och då tillförsäkrats en årslön på 200 kr jämte 50 kr i tjänstgöringspenningar samt ett dagtraktamente av en krona.

Vid eldsvådan 1888 kunde trots de tre belönades insatser möbler och inventarier inte räddas. Snickaremästaren A G Blåberg fick i konkurrens med andra tillverka nya möbler, då han gav lägsta anbudet. Postmästare Bohemans förslag efter eldsvådan att inköpa ett hus i

Falkenberg i vilket postkontoret skulle inrymmas vann inte poststyrelsens bifall. Visserligen ägde postverket några posthus på ett fåtal platser men nya sådana anskaffades i långsam takt. När centralposthuset vid Vasagatan i Stockholm togs i bruk 1903, fanns bara 17 posthus utanför huvudstaden i postverkets ägo.

Den allmänna regeln var att postmästaren skulle upplåta rum för postkontoret, men 1873 års instruktion för generalpoststyrelsen föreskrev att styrelsen skulle förhyra erforderliga lokaler för postkontor, om det var lämpligt och behövt. Ändå kvarstod postmästarens gamla skyldighet att hålla lokaler, sedan år 1850 med bidrag från postverket till hyran. Två år före eldsvådan i Falkenberg blev postmästarnas skyldighet i detta avseende begränsad till sådana fall "då lokal ej kan av postverket anskaffas", men inte förrän efter sekelskiftet hade man nått så långt, att alla postkontor fanns i lokaler som hyrdes direkt av postverket eller i lokaler som postverket ägde.

Hyresanslaget till postmästare Boheman var före eldsvådan 200 kr om året. Efter enskilda förfrågningar och annonsering i tidningarna fick Boheman bara ett enda anbud på uthyrande till postverket av en lokal. Den låg vid stora torget. Dit flyttades postkontoret den 1 oktober 1888, sedan det efter eldsvådan varit inrymt i provisoriska lokaler i stadens rådhus. Det nya kontorshyresanslaget fastställdes till 350 kr om året.

Avskrivning av vissa inventarier som gick förlorade vid eldsvådan har sin egen historia. Postmästare Boheman begärde hos poststyrelsen, att den skylt som funnits på postkontoret skulle få avskrivas. På grund av Kungl. Maj:ts förordning av den 11 december 1830 angående behandling av extra ordinarie avskrivningsfrågor anhöll poststyrelsen då hos landskansliet i Halmstad om undersökning enligt § 1 i förordningen för att utröna "om och i vad mån den uppgivna förlusten må hava tillkommit genom någons förvållande". Den 8 mars 1889 kunde postmästaren emellertid göra anmälan till poststyrelsen, att skylten hade kommit till rätta. Poststyrelsen bemyndigade då postmästaren "att antingen låta iståndsätta ifrågavarande skylt till billigaste pris, som kan betingas eller ock, där så finnes lämpligare, från allmänna postpersedelförrådet rekvirera en ny postskylt och inleverera den gamla till nämnda förråd".

Vid stora torget förblev postkontoret i knappt åtta år. Den 1 april 1896 flyttade det till en byggnad belägen på "tomterna N:ris 63 och 64" vid Storgatan. Där hyrde postverket lokaler direkt av agenten Carl Stenberg utan att använda den nytillträdde postmästaren Georg Wilhelm Hagelin (1895-1904) som mellanhand.

Enligt det tidigare systemet, då postmästaren fick ett anslag för lokalhyran, fästes intet avseende vid postmästarens kontrakt med hyresvärden, men när nu ett kontrakt upprättades mellan postverket och fastighetsägaren, framhölls vissa plikter för postmästaren.

Sålunda ålåg det honom "att noga övervaka, att de av hyresvärden utlovade, i kontraktet närmare angivna inrednings- m fl arbeten bliva på ett omsorgsfullt sätt utförda före hyrestidens början; ävensom att till Kungl. Styrelsens Kameralbyrå, genom vederbörande postinspektör insända en planritning över nämnda lägenhet". Skrivelsen innehåller också beslutet att dispositionsanslaget på 350 kronor per år "för tillhandahållande av postkontorslokal" skulle dras in.

Till lokalen vid Stora torget hade postmästare Alfred Boheman på egen bekostnad bl a inköpt fem lampor, vilka vid flyttningen övertogs av postverket för 25 kronor tillsammans och användes för inredning av de nya lokalerna. Till komplettering av inventarierna fick postmästare Hagelin också bemyndigande att "anskaffa ett skrivbord av furu med skiva av björk, polerat i träets ljusa färg till ett pris ej överstigande sextiofem (65) kronor". I mars 1896 fick intendenten vid persedelförrådet i Stockholm uppdraget att "anskaffa och till postkontoret översända ett regulator-ur". Däremot blev det ett år senare avslag på Hagelins begäran att en honom tillhörig soffa skulle inköpas av postverket, sedan det "upplýst blivit, att nämnda soffa ej erfordrades för nattvakt å postkontoret, utan endast ansåges behövt för fullständigande av möbleringen i postmästarens tjänsterum".

Jag har nämnt dessa små episoder som exempel på den byråkrati som präglade verksamheten och som läsarna av denna skrift skall kunna känna igen vid åtskilliga tillfällen.

indragning av nio poststationer inom Falkenbergs dåvarande postområde, däribland den i Abild.

Förlusten av socknens poststation blev särskilt kännbar, eftersom man inte ordnade med någon ersättningsanordning. En postlinje gick från Slöinge via Årstads och Vessige kyrkor till Bössgårds poststation. Vid den allmänna kommunalstämman med Abilds församling i skolhuset söndagen den 30 januari 1876 föreslogs att man skulle begära att denna postlinje skulle följa stora landsvägen mellan Halmstad och Borås och därigenom även sträcka sig inom Abilds pastorat.

Ordföranden i stämman Bengt Elof Bengtsson skrev den 20 mars 1876 ett nära tre sidor långt brev om saken till poststyrelsen. Däri framhöll han hur Abilds pastorat blivit fullkomligt vanlottat genom föregående års omorganisation. Dess post måste nu hämtas i Årstads klockaregård och en stor del av invånarna måste tillryggalägga ½ mil för posthämtning.

Bengtsson presenterade ett förslag om ändring jämte en kostnads-kalkyl. Denna visade på mindre utgifter för postverket genom ändrad linjesträckning trots att förslaget också innefattade att poststationer skulle öppnas i Sjönevad och Abild med gästgivaren Nygren resp skolläraren Erlandsson som föreståndare med 100 resp 75 kr i årsarvode. Poststyrelsen ansåg inte att framställningen skulle föranleda avseende. Ett försök år 1886 att återfå poststationen i Abild lyckades inte heller. Läs därom i avsnittet om Årstad.

Annu ett försök att få poststationen tillbaka planerades under en extra kommunalstämma i Abilds skolhus den 2 februari 1895. Det resulterade inte i någon poststation men postinspektör Victor Melander i Malmö fann då skäl att inrätta regelbunden postföring mellan Årstad och Abild. På hans förslag beslöt poststyrelsen inrätta en 7 km lång lantbrevbäringslinje med två turer i veckan från Årstads poststation över Abilds prästgård till Abilds kyrkby. Skolläraren Johannes Erlandsson fick underteckna ett kontrakt om sådan lantbrevbärning med en årsersättning av 100 kr. Det framgår inte av handlingarna vem han lejde att i sitt ställe fullgöra lantbrevbärningen.

Ett nytt försök efter den ordinarie kommunalstämman i Abild den 17 oktober 1911 att få poststationen åter misslyckades också. Datumstämpeln med gravyren ABILD var sålunda i bruk bara under fem månader.

1874-01-01--1874-03-31

Semb

samt

1874-04-01--1875-06-30

Asige

Per Persson utsågs att vara föreståndare för den poststation som enligt planerna skulle inrättas med namnet Semb den 1 januari 1874. Han skulle också svara för gångposten mellan Slöinge och Semb. Vid kontakt med länsmannen hade han åtagit sig uppgiften för 50 kronor om året men informationen dem emellan var troligen inte fullständig. I ett brev till poststyrelsen den 7 januari 1874 skrev Persson bl a:

"När det från vederbörande mig blivit tillkännagivet, att utom det, att jag skall två gånger i veckan avsända och mottaga post, jag ock tillika skall vara stationsföreståndare, vilken befattning jag alls icke själv kan sköta, ej heller visste om, när jag åtog mig brevbärarebefattningen; och alltså finner jag mig föranlåten och fullt berättigad att nämnde befattning mig avsäga".

Per Persson skrev inte själv sitt brev utan anlidade hjälp till såväl författandet som utskriften. Samma handstil och nästan samma ordalydelse återfinns för övrigt i ett brev daterat den 5 januari och underskrivet av Gustaf Nilsson i Abild, som också ansåg sig ha tagit emot en befattning utan att vara tillräckligt informerad om dess omfattning eller hela dess innebörd.

I fortsättningen av Per Perssons brev heter det bl a:
"Å ena sidan är det en ren omöjlighet för en jordbrukare, ja vilken som helst, att för en summa av femtio Rdr åtaga sig en befattning, som kräver 1460 timmars hemmavaro om året, isynnerhet som det skall vara den tid av dagen, då han är mest i verksamhet. Om man härav beräknar, att man har 3 öre i timmen, vilket ju är alldeles för litet, så skulle de återstående 6 Rdr 20 öre vara för brevtransporten, som är 2 mil i veckan fram och åter, vilket gör för 52 veckor 104 mil och ungefär 6 öre per mil. Detta må ju synas för var och en omöjligt, när arbetaren nu för tiden avlönas tämligen väl. Dessutom anser jag också, om jag har tillåtelse att yppa min mening, det vara onödigt, att då posten ej mer än en gång i veckan hämtas och avsändes, hålla poststationen öppen mer än de dagar posten avhämtas och avgår, ty var och en som vill avhämta eller lämna brev, kan ju i de flesta fall hava tid för detta, denna så väl som någon annan dag."

I avslutningen av sitt brev föreslog Per Persson att skolläraren i Asige församling A Ljungblad, som bodde nära kyrkan, skulle bli

poststationsföreståndare. Poststyrelsen kontaktade länsstyrelsen i Halmstad. Därifrån svarades den 7 mars 1874:

"Till följd av skrivelsen den 19 sistlidne januari angående poststationsföreståndarnas i Semb, Asige socken, och i Perstorp, Abilds socken, avsägelse av berörda befattningar, får Konungens Befallningshavande, med återställande av deras hitsände ansökningar, härigenom, efter det yttrande blivit inhämtat från kronofogden i orten, hemställa: att Per Persson i Semb och Gustaf Nilsson i Perstorp entledigas från sina befattningar såsom poststationsföreståndare mot skyldighet att fortfarande mot förut med dem överenskomna belopp, femtio riksdaler till vardera, ombesörja postföringen till och från var sin socken, även om stationerna komma att förflyttas till andra ställen inom socknarna, helst sådant icke förorsakar postförarna synnerligt längre väg eller avsevärd större möda: samt att poststationerna i Semb och Perstorp, vilka utan nämnvärd rubbning i nuvarande postgång med lätthet kunna förläggas till andra platser, må flyttas, den förra till Asige, varest till poststationsföreståndare föreslås därtill lämplige folkskolläraren A Ljungblad, vilken förklarar sig villig sköta befattningen, mot årligt arvode av sjuttiofem rdr om stationen ej behöver hållas öppen mer än två dagar i veckan under bestämda timmar, men eljest etthundratjugofem riksdaler, samt poststationen i Perstorp till Abild, där folkskolläraren J Erlandsson, vilken är lämplig och villig, föreslås till föreståndare, mot årligt arvode av sjuttiofem rdr, om stationen hålles öppen endast två dagar i veckan, men eljest etthundrafemtio rdr, och torde berörda belopp få anses icke vara obilliga".

Poststyrelsens beslut blev att folkskolläraren A Ljungblad skulle antas till föreståndare med 125 kr i årsarvode för poststationen i Asige. Per Persson blev kvar vid sitt åtagande som enbart postförare mot 50 kr om året. Poststationsnamnet Semb försvann genom den ändringen med mars månads utgång. Från och med april 1874 fanns sålunda poststationen med namnet Asige enligt beslut av poststyrelsen, dagtecknat den 16 mars. Omorganisationen kungjordes genom att namnändringen meddelades i cirkulär den 23 maj 1874.

Av skäl som framgår av följande stycke skickade poststyrelsen den 27 mars 1875 kl 11.30 ett telegram till postkontoret i Halmstad med order att ofördröjligen säga upp "nu gällande kontrakt" med bl a skolläraren Ljungblad i Asige. Kontraktet hade då varit i kraft nästan exakt ett år.

Inte heller folkskollärare Ljungblad blev således så länge vid sin post, men det var dock totalt fem kvartal. Asige hörde till de olönsamma poststationer, som blev indragna vid den första översynen av den nya organisationen efter att postverket hade tagit över ansvaret för kronobrevbäringen. Den blev liksom många andra halländska poststationer indragen den 30 juni 1875.

Askome

För Sven Olofsson kom det som en överraskning, liksom för flera andra nyanställda i postverket, att han inte bara skulle svara för postföringen utan också sköta en poststation från den 1 januari 1874. Vid förhandskontakt med sin länsman hade han fått den uppfattningen att det bara var fråga om att bära posten en viss sträcka, när han skrev på ett kontrakt om 43 kr i ersättning för helt år räknat.

I ett brev till poststyrelsen den 7 september 1874 sade han upp sig med tillägget "om jag får lön hädanefter Etthundra Kronor för året, är jag villig att åtaga mig det och behålla samma göromål".

Poststyrelsen tog hänsyn till hans belägenhet och beviljade den begärda ersättningen, varav 50 kr angavs vara ersättning för postföring och 50 kr för arbetet med att sköta poststationen.

Vid den stora översynen av postanordningarna i Halland under år 1875 befanns Askome höra till de platser som ansågs kunna undvara en poststation. Den drogs in med utgången av juni månad. Därefter fick området sin post i en väska som lämnades och hämtades av postföraren från Vessige.

Denna efter hand allt mera otidsenliga postgång ersattes den 3 oktober 1896 med lantbrevbäring på en ca 5 km lång linje med två turer i veckan mellan poststationen i Vessigebro och Askome skolhus. Vid kommunalstämmen med Askome församling den 26 oktober 1895 hade man beslutat att begära lantbrevbäring med tre turer i veckan. I framställningen tre månader senare begränsade kommunalstämmans ordförande önskemålen till två turer.

Poststationsföreståndaren i Ätrafors, som uppenbarligen gärna såg, att lantbrevbäringen utgick därifrån, skrev i ett brev till postmästaren i Falkenberg den 31 januari 1896, att avståndet mellan Ätrafors och Askome skolhus var knappt tre kilometer. Inför valet av utgångspunkt rådgjorde postmästaren därför med kronolänsmannen i distriktet. Han upplyste "att vägen mellan Askome och Ätrafors endast är en mindre trafikerad icke till underhåll indelad byväg av dålig beskaffenhet, samt att i avseende på väglängden mellan Askome och Ätrafors eller Askome och Vessigebro någon synnerlig skillnad ej kan förekomma".

Otto Christoffersson från Askome anställdes som ortens förste lantbrevbärare och fick en krona för varje tur fram och åter. I Askome sattes en brevlåda upp för avgående post till de boendes bekvämlighet. Den tömdes två gånger i veckan av lantbrevbäraren.

Eftra

I hemmanet Eftra nr 3 öppnades med 1874 års ingång en poststation. Där blev lantbrukaren Per Pålsson föreståndare. Denne ansvarade också för postföringen på den tre km långa sträckan mellan Slöinge och Eftra. Ersättningen var bara 25 kr om året för båda uppgifterna. I beslutet uttrycktes detta på det sättet, att Pålsson icke skulle av *postmedlen uppbära någon särskild ersättning utöver den som, i fråga om posttransporten, här ovan omförd är*".

Inte heller poststationen i Eftra ansågs behövlig vid revisionen av det i all hast organiserade nya postnätet i Halland och den drogs in den 30 juni 1875.

Eskhult

1874-01-01--1874-03-31

Mellan Falkenberg och Gunnarp inrättades vid ingången av 1874 en ny postlinje utöver den äldre, som från Falkenberg gick över Gunnarp till Svenljunga. Den nya linjen gick i motsats till den ursprungliga öster om Ätran och passerade Årstad, Vessige, Rya och Krogsered, innan den gick över Ätran strax innan den mynnade i Gunnarp. Från Krogsered inrättades en sidolinje till Drängsereds socken, 5/8 mil lång, för vilken Elias Persson i Eskhult åtog sig transporten. Han blev också föreståndare för den samtidigt inrättade poststationen i Eskhult och skulle få ett årsarvode på 45 kronor för båda åtagandena tillsammans.

Så hade han enligt egen uppgift inte uppfattat sitt kontrakt. Han skrev den 9 februari 1874 till poststyrelsen att han på kronolänsmannens enträgna uppmaning hade åtagit sig att befordra posten mellan Krogsered och Eskhult men att han sedermera fått veta att han också skulle hålla en poststation öppen dagligen. Han anhöll om befrielse från båda uppdragen och uttryckte sin önskan att poststationen skulle flyttas från Eskhult till Drängsereds skolhus. Landshövdingeämbetet tillstyrkte framställningen och poststyrelsen beslutade om flyttningen och om entledigande av Elias Persson.

Därmed var sagan all för poststationen med namnet Eskhult. Enligt persedelförrådets inventariejournal för år 1874 levererades datumstämpeln för Drängsered från Stockholm den 23 mars 1874 och kvitterades av postmästaren i Falkenberg den 9 april. Samtidigt skulle en rad andra inventarier, avsedda för Drängsered, levereras till Falkenberg, t ex en brevlåda, skylt, värdestämpel och vågbalans, men dessa ströks i journalen. Sannolikt berodde detta på att man flyttade över motsvarande inventarier från Eskhult och nya behövde inte skickas från Stockholm, men väl en datumstämpel med rätt gravyr.

Eskhults inventarier hade ingått i en leverans från persedelförrådet den 2 januari 1874, bestående av 23 fullständiga enheter, vardera omfattande brevlåda, skylt, värdestämpel, vågbalans, vågskålar, mässingsvikter och stämpellådor. I avsnittet om Perstorp och Abild berättas att en motsvarande strykning förekommer i inventariejournalen för materialet till Abild. Den strykningen omfattar dock även sigill och datumstämpel, vilket synes böra tolkas så att datumstämpeln låg kvar i Stockholm och aldrig blev levererad till Halland. Den hade inte ingått i den post om 22 stämpelar och sigill som levererades den 16 mars. Det hade däremot stämpeln med gravyren ESKHULT gjort och den kan möjligen ha använts under några av de sista dagarna i mars.

När poststationen flyttades till Drängsered och socknens nye poststationsföreståndare Erik Ahlberg hunnit få datumstämpeln med gravyren DRÄNGSERED, levererades stämpeln med gravyren ESKHULT till Falkenberg. Jag har inte lyckats finna någon uppgift om när detta skedde, men postmästaren i Falkenberg återsända inte stämpeln till Stockholm förrän den 9 november 1874. Det är föga troligt att den användes under den förhållandevis långa perioden däremellan, varken behörigt eller obehörigt. Till skillnad från stämpelavtryck från den halländska poststationen Perstorp är det motiverat att stämpelkatalogerna har uppgifter om Eskhult. Förekommande avtryck med namnet Perstorp avser den skånska poststationen med samma namn.

Under en tid anlätades gravören W A Backlund i Stockholm för *"graveringen och förfärdigandet av de för postanstalterna behövliga nya sigill och brevstämpel samt renoverandet av äldre sådana"*. Han hade efter anbudsförfarande fått avtalet förnyat den 25 april 1872 och *"ägde härför uppbära ersättning med åtta riksdaler stycket för sigillerna och tretton riksdaler 50 öre stycket för bevstämpel, de förra av engelskt gjutstål och de senare av mässing samt med årsnummer och stilar"*.

1874-04-01--1965-12-31

Drängsered

Drängsereds sockens poststationsföreståndare Erik Ahlberg började sitt arbete omkring den 1 april 1874, sedan Elias Persson sluppit vara poststationsföreståndare i sitt hem i Eskhult. Anteckningarna i perselefförrådets inventariejournal visar att datumstämpeln levererades från Stockholm den 23 mars 1874, liksom sigillet, medan övriga inventarier av allt att döma överlämnades av Elias Persson till Erik Ahlberg. Inventariejournalen uppger att stämpel och sigill blev kvitterade i Falkenberg den 9 april, men detta behöver inte nödvändigtvis innebära, att Erik Ahlberg inte hade tillgång till stämpeln förrän då. Stavningen med ä i ordet Drängsered anges i inventariejournalen och torde ha använts i den första datumstämpeln, även om man i vissa handlingar från den tiden finner socknens namn stavat med e i första ledet.

Falkenberg

		Debit	
Januari	2	23 brevåsar, 23 ohyttor, 23 vändsticker, 23 vägkassar, 23 par vägskiltor, 23 84 messing	8/11
		23 stämpel	8/11
	10	36 präpar N. 3	8/11
	12	10 postväskor i fästa N. 3	8/11
	18	69 stämpel	2/11
Mars	16	22 figurer, 22 brevstämpel	2/11
	23	1 brevåsar, 1 ohyttor, 1 vändsticker, 1 brevstämpel, 1 väsk, 1 par vägskiltor, 1 par väskskiltor, 1 par väskskiltor, 1 par väskskiltor, 1 par väskskiltor	9/4

} för Drängsered

Detta är ett utdrag ur den sida av 1874 års inventariejournal som återges i sin helhet i avsnittet om Perstorp och Abild på sid 7. Strykningarna den 23 mars gjordes på grund av att av de där angivna inventarierna behövde bara sigillet och brevstämpeln levereras till Falkenberg f v b till Drängsered, eftersom övriga inventarier kunde sändas från den avvecklade poststationen med namnet Eskhult.

Hans Carl Arvidsson blev den nya postföraren mellan Krogsered och Drängsered. Han fick kr 1:60 per mil för sin postföring, däri inberäknat

kostnaden för åkdonet. I slutet av 1875 fick han konkurrens genom att den nye arrendatorn av Drängsereds prästgård, Johan Severin Andersson, skrev till poststyrelsen att han ville åta sig att forsla posten för 10 öre mindre per mil. Informerad om detta skrev Hans Carl Arvidsson den 8 december 1875 till poststyrelsen, att han var "villig att fortfarande forsla posten mellan ovannämnde stationer för en krona fyrtioåtta öre (1 kr 48 öre) pr mil". Erik Ahlberg bifogade en rekommendation för Arvidsson och denne fick teckna ett nytt kontrakt på det lägre beloppet. Detta är ett av många exempel på hur man kämpade för att få extrainkomster under en penningfattig period och sannolikt också skapade osämja i bygden genom bud och underbud.

Postföringen till och från Drängsered genomgick olika förändringar under en kort tidrymd. Poststationsföreståndare Samuel Davidsson i Kinnared hade under en period ett kontrakt om postföring för endast en krona per mil. Även Erik Ahlberg blev själv kontraherad som postförare sedan han hade åtagit sig att ansvara för transporten mellan Drängsered och Kinnared i båda riktningarna för 90 öre per gång. Det var inte ovanligt på den tiden att en poststationsföreståndare hade ett andra kontrakt, nämligen om postföring. I regel anlätades en "underentreprenör" för uppgiften men ansvaret för att den fullgjordes ordentligt vilade på poststationsföreståndaren.

När järnvägen mellan Halmstad och Värnamo började närma sig sin fullbordan 1877, var det naturligt, att posten till Drängsered skulle utgå från Kinnared, dit den kunde komma snabbt och regelbundet med tåg. Erik Ahlberg föreslog emellertid under förberedelserna för omorganisationen att posten till Drängsered skulle utgå från Sjögård i stället för Kinnared. Förbindelsen skulle då bli snabbare, menade han "och då kunde gärna postföringen mellan Drängsered och Falkenberg över Gunnarp indragas, vilket ju bleve en vinst för postverket och alldeles icke någon skada för härvarande korrespondenter".

Fortsättningen av Ahlbergs brev avslöjar att han också tänkte litet på sin egen fördel av en förändring:

"Avståndet mellan Drängsered och Sjögård är visserligen 0.1 mil längre än mellan Drängsered och Kinnared, men om mitt förslag antages och posten (i likhet med vad nu är förhållandet med postföringen mellan Kinnareds och Sjögårds poststationer) kommer att avgå från Drängsered till Sjögård och åter från Sjögård till Drängsered samma dag, är jag villig att utan höjning i den ersättning jag nu erhåller för postföringen mellan Drängsered och Kinnared och tvärtom ombestyras postföringen mellan Drängsered och Sjögård och mellan Sjögård och Drängsered fram och åter tvenne gånger varje vecka".

Som en följd av en sådan förändring menade Ahlberg att Drängsereds poststation skulle lyda under Halmstads postkontor i stället för under Falkenbergs, som då var fallet. Slutklämman i Ahlbergs brev lyder:

"Den enda olägenhet som genom en sådan förändring i postgången bleve en följd, vore den, att ett och annat tjänstebrev som skulle till Krogsered möjligen komme till Drängsered, men kostnaden för att ställa sådana till sin ägare bleve obetydlig och behövde icke överstiga 50 kronor om året, emot vilket belopp jag är villig att ordentligen en gång varje vecka ställa sådana till sin ägare".

Jag har ägnat detta förslag utrymme i denna skrift därför att det är ett exempel bland många på hur en poststationsföreståndare med liv och lust självmant deltog i förberedelserna för väntade omorganisationer, ofta med tanke på egna fördelar. Ahlberg fick emellertid konkurrens. Torparen under Drängsereds prästgård Bengt Johansson skrev till poststyrelsen att han ville åta sig gångposten mellan Drängsered och Kinnared fem öre billigare än någon annan för varje tur. Församlingens klockare intygade i samma brev att Bengt var "en välkänd och rasker person som bor bekvämligt till postens fortskaffande".

Gunnarp—Kinnared—Torup.											
(Från den 15 september 1877.)											
M.	F.	—	6,0	f. m.	1,0	Gunnarps poststation	T.	L.	6,30	—	e. m.
H.	F.	7,30	7,45	f. m.		Krogsereds poststation	T.	L.	4,45	5,0	e. m.
H.	F.	9,0	10,0	f. m.	0,8	Drängsereds poststation	T.	L.	2,30	3,30	e. m.
M.	F.	11,30	—	f. m.		Kinnareds poststation	T.	L.	—	1,0	e. m.
T	Th. L.	—	8,0	f. m.	0,9	Torups poststation	T.	Th. L.	12,30	—	e. m.
T	Th. L.	9,30	—	f. m.						11,0	f. m.
3,6											

På grund av att Kinnareds station inte blev färdig förrän lång tid efter att tågen började gå, fortsatte man med landsvägspostföringen mellan Kinnared och Torup även efter tågstarten den 15 september 1877. Det var den sista delsträckan av den 3,6 mil långa linjen från Gunnarp över Krogsered och Drängsered.

För Ahlbergs del skulle postföringen bli oförändrad efter tågstarten därför att uppförandet av samtliga stationshus inte kunde ske helt planenligt. Hans erbjudande om postföring väckte, så snart det blev känt, avund hos några och ordföranden i Drängsereds kommunalstämma Bengt Bertilsson var den förste att tillsammans med klockaren B Ekeroth och fem andra personer underteckna ett brev till poststyrelsen den 23 augusti 1877 så lydande:

"Vi undertecknade, såväl som många andra här i Drängsereds församling, tycker att kostnaden för Postverket borde nedsättas, här i Drängsered dels för forslandet och dels för besväret vid poststationen, då inkomsterna icke kunna betäcka kostnaden. Vi få därför i underdånighet hemställa till Kungl. Poststyrelsen om inte det skulle vara lämpligt att genom entreprenadauktion låta nedsätta kostnaderna, ty vi vet att här äro personer som önska att få fullgöra denna skyldighet för mycket ringare avlöning än som nu sker".

I förslaget om nedsättning av "besväret vid poststationen" låg också tanken på att ersätta poststationsföreståndaren med en annan och därmed ett nytt läge för poststationen. Mot detta reagerade pastor Olof Öhrwall och skrev bl a följande i en särskild handling som han bad Ahlberg foga till remissvaret på det ovan citerade brevet:

"Som fråga lärer förevara om häravarande poststations förflyttande till annan plats vill undertecknad, som allt sedan stationens inrättande varit i tillfälle taga noggrannare kännedom om expeditionen därstädes, till kännedom meddela, att expeditionen försiggått med noggrannhet och ordentlighet samt till korrespondenternas belåtenhet; att ingen annan plats inom socknen har mera centralt läge än nuvarande poststationens; att ganska få lämpliga personer att övertaga stationen härstädes finnas".

Ett ofta återkommande tema i min skrifter har varit postverkets strävan efter lägsta möjliga omkostnader. Om denna sparsamhet var Ahlberg medveten när han skulle kommentera brevet från Bengt Bertilsson och de övriga Ortsbor som var ute efter hans arbetsuppgifter under förebärande att de värnade om postverkets budget. Även om pastorns brev innebar en utmärkt rekommendation vågade Ahlberg inte annat än erbjuda sig arbeta för lägre ersättning. Han satte detta på pränt i sitt svar den 18 september 1877 och gick med på nedsättning av årsarvodet till 130 kronor. Om postföringen skrev han följande:

"Det är visserligen sant att jag lyckats erhålla en karl som på mitt ansvar forslat posten för något billigare lega än jag bekommit, varigenom jag erhållit någon gottgörelse för det mig såsom postförare åliggande ansvaret, och det är väl sådant som givit anledning att anse legan för hög. Då jag är villig att fortfarande ombestyr ifrågavarande postforsling, vill jag nedsätta legan därför till nittio (90) öre för varje postörd mil. Och vill jag dessutom tillkännagiva, att om någon redan har eller skulle anmäla sig att mot lägre ersättning än den av mig nu angivna sköta mina såsom poststationsföreståndare och postförare åliggande bestyr jag hellre än att lämna ifrågavarande befattning vill sköta den för samma gottgörelse som någon annan".

Sist i brevet erbjöd sig också Ahlberg att svara för postföringen på delsträckan mellan Drängsered och Krogsered av den långa postföringslinjen från Gunnarp till Torup för 90 öre milen. Han ansåg att posten inte där behövde forslas med häst och vagn. Poststyrelsens första åtgärd blev att låta säga upp det då gällande postföringskontraktet, vilket hade tecknats med poststationsföreståndare Anders Jonasson Lundberg i Gunnarp, samt föranstalta om att entreprenadauktioner anordnades.

En sådan auktion hölls i Torup avseende delsträckan mellan Kinnared och Torup. En annan hölls på gästgivaregården i Gunnarp den 9 januari 1878 och avsåg den längsta delen av postföringslinjen,

nämligen från Gunnarp över Krogsered och Drängsered till Kinnared. Auktionsprotokollet i senare fallet avslutas på följande sätt:

"På föreskrivna villkor utropades här efter postföringen,

1:o med häst och åkdon, därvid hemmansägaren Andreas Karlsson i Nr 1 Esered efter bud och underbud stannade för lägsta anbudet av tre kronor för var fullbordad färd från Gunnarp till Kinnared och lika ersättning från Kinnared till Gunnarp; och

2:o med gående bud, därvid samma person efter flera bud och underbud stannade för lägsta anbudet av en krona femtio öre för var fullbordad färd från Gunnarp till Kinnared och lika ersättning från Kinnared till Gunnarp".

Sedan auktionen hållits skrev poststationsföreståndare Lundberg i Gunnarp till poststyrelsen, att *"linjen Gunnarp-Torup är mindre lämplig och faller sig dyrare över Kinnared än direkt från Drängsered till Torup, enär emellan Drängsered och Kinnared är ganska svår väg att färdas både sommar och vinter, vadan rätta linjen emellan Gunnarp och Torup är via Krogsered-Drängsered vidare till Torup".* Det var sålunda många bud och många turer innan postföringsfrågorna avgjordes. De blev ändå bara provisoriskt lösta som framgår av det följande.

Lundberg erbjöd sig att forsla posten mellan Gunnarp och Torup via Krogsered och Drängsered mot sex kronor för varje resa tur och retur. När generalpoststyrelsen infann sig i Halmstad den 9 september 1878 för att med landshövdingen diskutera hur lantbrevbäringen skulle organiseras i Halland, kom man överens om att poststationerna i Krogsered och Drängsered skulle dras in och att en lantbrevbäringslinje skulle anordnas från Torup över Drängsered till Krogsered. Nu var Erik Ahlberg ordförande för kommunalstämman i Drängsered. Han lät utlysa en stämma i skolhuset den 3 november 1878 på grund av kronfogdens krav att välja ett kommunombud som skulle svara för kontakterna mellan sockenborna och lantbrevbäraren efter poststationens indragning. Ur stämmoprotokollet hämtas följande:

"Då ärendet framställdes, ville församlingen icke välja något ombud, dels av fruktan för att det skulle förorsaka någon utgift, dels därav att det likväl torde bliva nödvändigt för härvarande korrespondenter att överflytta sin post på Halmstad och Torup, varest postgången är och otvivelaktligen även bliver mycket bekvämare än över Falkenberg och Gunnarp. Församlingen önskade därför, att härvarande poststation fortfarande måtte få bibehållas samt ställas i förbindelse med Torups poststation å Halmstad-Jönköpings-banan, ansåg däremot, att postgången från Falkenberg över Gunnarp till Drängsered snarare till gagn än skada mycket gärna kunde indragas, emedan såväl ankommande som avgående post ligger över i Gunnarp alltför lång tid."

När Ahlberg sände protokollsutdraget till poststyrelsen, föreslog han att själv få ansvara för postgången mellan Drängsered och Torup två

gångar varje vecka för 120 kronor per år och kvarbli som poststationsföreståndare för 130 kronor. Dessutom erbjöd han sig att efter indragning av poststationen i Krogsered befordra posten dit från Drängsered en gång i veckan samt lämna den till kommunombudet i Krogsered för 50 kronor om året. Detta innebar i realiteten att han erbjöd sig att svara för en lantbrevbäringslinje från Drängsered till Krogsered där man då till skillnad från Drängsered skulle mista poststationen.

Förslaget tilltalade poststyrelsen, som nu begärde uppgift på hur mycket mera Ahlberg ville ha för att vid postföringen till Torup ta omvägen över Kinnared, där järnvägsstation alltjämt saknades. Han lämnade en lång motivering till varför han begärde 60 kronor extra per år för detta och sände också med en förslagstidtabell för postföringen och "lantbrevbäringen" till Krogsered. Mycket angelägen tycktes han vara om att värna fortbeståndet för poststationen i Drängsered och samtidigt tala i egen sak. Han avslutade sitt brev den 5 juni 1879 med följande text:

"Skulle mot förmodan någon anmäla sig att för billigare ersättning, än den av mig begärda, vilja fortskaffa posten vare sig från Drängsered, förbi Kinnared och till Torup eller mellan Drängsered och Krogsered och tvärtom, så vill jag härmed nämna, att jag tror mig kunna ombestyras det lika billigt som någon annan, förutsett att jag fortfarande får bestrida poststationsföreståndarebefattningen i Drängsered mot erhållande av lika ersättning som förut".

Poststyrelsen accepterade utan något infor drande av anbud från andra spekulanter. I augusti 1879 skickade postmästaren i Halmstad till poststyrelsen åtskilliga undertecknade avtal i anslutning till lantbrevbäringsinförande i Halland, däribland ett med Erik Ahlberg om lantbrevbärning mellan Drängsered och Krogsered och ett om gångpostföring mellan Torup och Drängsered över Kinnared samt ett om poststationsföreståndarebefattningen i Drängsered. Erik Ahlberg hade alltså lyckats rädda poststationen från den hotande indragningen. En ändring av postföringen inträdde från den 15 november 1879, när järnvägsstationen i Kinnared äntligen var färdig och kunde användas även som poststation. Från den dagen gjorde den av Ahlberg anställde postföraren inte omvägen över Kinnared. Ahlberg fick underteckna ett nytt kontrakt.

Från 1886 höjdes frekvensen för postföringen mellan Torup och Drängsered till tre gånger i veckan mot 170 kr i årsersättning. Postmängden ökade efter hand så mycket att ett nytt kontrakt i augusti 1904 föreskrev postföring med häst och åkdon.

Gerda Konstantia Aurora Ahlberg blev liksom fadern folkskollärare. Hon övertog poststationen i Drängsered med 1908 års ingång, då med 230 kr i årsarvode. Hon blev kvar nära nog lika länge som fadern, eller till och med mars 1937, varefter kantorn Johan Erik

göra en ansökan till poststyrelsen om att få poststationen återinrättad med postgång till och från Krogsered två gånger i veckan. De fullgjorde sitt uppdrag i ett brev den 9 februari 1880, i vilket de inte aktade för rov att föreslå indragning av poststationen i Drängsered, sedan de erbjudit sig att svara för postföring mellan Torup och Krogsered:

"Om Drängsereds poststation bleve indragen, vilket utan olägenhet torde kunna ske, då postlinjen går mitt igenom Drängsereds socken varvid många gårdar och lägenheter passeras, där post kunde avlämnas och mottagas; så vunnas besparing på samma gång orten finge en säker och väl behövlig förbättring i sitt postväsende".

Den stridbare poststationsföreståndaren i Drängsered, Erik Ahlberg, hade tidigare lyckats avvärja planerna på indragning av hans poststation. Nu fick han på avvägar veta vilka planer som smiddes i den nordliga grannsocknen. Han anmälde den 12 augusti 1880 till poststyrelsen att han var villig att fullgöra postföringen (lantbrevbäringen) mellan Drängsered och Krogsered två gånger i veckan i stället för en gång som hans kontrakt hade avtalat. Han uppgav sig kunna *"ombestyra postforslingen till lika billigt om ej billigare pris än någon annan"*.

Kvarnarna malde långsamt och oron steg i Krogsered. En extra kommunalstämma den 26 februari 1881 utsåg skolläraren Schough att göra en förnyad ansökan till poststyrelsen om en poststation inom socknen *"och trodde stämman att detta varken borde eller kunde med skäl förnekas, då frimärken enligt erfarenhet kunde få säljas å platsen till fulla beloppet av vad en sådan komme att kosta"*.

Det dröjde tre månader innan Schough blev färdig med att fullgöra sitt uppdrag och nu förekom honom Erik Ahlberg i Drängsered med ett brev mycket tidigare. Denne framhöll att han hade fullgjort lantbrevbäring i behörig ordning mellan Drängsered och Krogsered *"tills i slutet av nästlidge november månad, då det av Krogsereds församling valda ombudet vägrade att längre mottaga posten, vilket förhållande av mig genast inrapporterades till Kungl. Postkontoret i Halmstad. Sedan dess har jag till tjänstemännens belåtenhet fortskaffat alla till Krogsereds församling ankommande tjänsteförsändelser. Det berättas dock, att orsaken till vägran att välja ombud till postens mottagande varit den att därigenom tvinga Kungl. Generalpoststyrelsen att inrätta poststation inom socknen. Då detta icke strax lyckats, har nu ombud blivit utsett och skall posten hädanefter bliva ordentligt fortskaffad"*.

Citatet bekräftar bland annat att tjänsteposten tycktes vara den viktigaste delen av postverkets verksamhet, medan privat korrespondens kom mer eller mindre på undantag. Under den tid då det inte fanns något kommunombud i Krogsered, fick de sockenbor som inte hade direktkontakt med lantbrevbäraren den veckodag han passerade, hämta sin post vid poststationen i Drängsered.

Schough valde att sända sin ansökan den 28 maj 1881 om en poststation i Krogsered till länsstyrelsen och inte till poststyrelsen. En remissomgång startade genast och kronofogden fick anledning att uttala sig. Han framhöll att det inom Årstads härad inte fanns någon *"socken som med hänsyn till postbefordringen är så vanlottad som den ifrågavarande"*. Kronofjärdingsmannen Carl Olsson intygade i ett brev den 13 juli 1881, att poststationsföreståndaren i Drängsered Erik Ahlberg *"skyndsamt framskaffat ankommande tjänstebrev så att icke några av Kronobetjäningen meddelade order blivit försenade. Ville postverket bekosta postforsling till Krogsered två gånger i veckan, vore sådan visserligen önskelig, men inrättande av poststation i Krogsered anser jag ej vara av behovet, enär jag hoppas att poststationen i Drängsered får bibehållas och skollärare Ahlberg, till vilken man kan ha fullt förtroende och som är punktlig vid utförandet av de åt honom lämnade uppdrag fortfarande kommer att vara poststationsföreståndare samt ombestyra lantbrevbäringen mellan Drängsered och Krogsered. Inom Krogsered by finnes för närvarande icke heller någon person som enligt min tanke är duglig att vara poststationsföreståndare och icke heller så vitt jag känner, någon som traktar efter den sysslan mer än skollärare Schough, vilken väl icke kan komma i fråga, emedan han ej bor i skolhuset vid allmän farväg utan på ett eget hemman beläget ett gott stycke från vägen och avståndet från min bostad till Schoughs är ungefärligen lika långt som till poststationen i Drängsered"*.

I ett tillägg till fjärdingsmannens brev förklarade sig Carl Olsson *"villig att mottaga och utlämna den till Krogsered ankommande posten såvida församlingen det åstundar"*. På det sättet försäkrade sig fjärdingsmannen om att ett kommunombud skulle formellt finnas tillgängligt. Samtidigt skrev Erik Ahlberg en anhållan om att poststationen i Drängsered skulle få bibehållas och att ansökan från Krogsered om flyttning dit av Drängsereds poststation skulle lämnas utan avseende. Till stöd för detta bifogade han ett intyg från pastor i Drängsered om att det fanns 1467 personer i Drängsereds församling men blott 830 i Krogsereds.

"Det torde vara obilligt begärt" skrev tf postmästare K Paulson i Halmstad till poststyrelsen, när han den 21 juli 1881 kommenterade Krogsereds församlings anspråk på att få poststationen återinrättad. Han fortsatte:

"En kommun, där utom präst, skollärare och kronofjärdingsman ej finnes någon nämnvärd korrespondent, och därifrån, såsom upplyst blivit, brev ej avsändes flera än i medeltal fyra varje vecka, bör väl rimligtvis ej göra anspråk på att få en kostsam station. Tidigare har visserligen en sådan funnits, men den indrogs som bekant år 1879 såsom obehövlig. Vid förfrågan å postkontoret i Falkenberg, varunder stationen var lydande, har upplysts att dess frimärksförsäljning uppgick under sista året av dess tillvaro till endast kr 81:91".

En andra lantbrevbäringstur i veckan tyckte Paulson dock att krogseredsborna borde få. I augusti 1881 skickade skollärare Schough ett brev till poststyrelsen, vari han förklarade sig villig att mot ett årsarvode av sammanlagt 150 kr både sköta en poststation i Krogsered och ansvara för postföringen dit från Drängsered.

Det hjälpte inte, utan poststyrelsen accepterade förslaget från postmästaren i Halmstad. Vid föredragning den 29 september 1881 antecknades sålunda att "*berörda framställning icke f n bör till annan åtgärd föranleda än att den lantbrevbäring, som nu med en tur i veckan underhålles mellan Drängsereds poststation och Krogsered skall från och med nästa års början utsträckas till två turer i veckan fram och åter*". Erik Ahlberg fick teckna ett nytt kontrakt, vilket garanterade honom en åsersättning på 100 kr för lantbrevbäringen.

Sagan var all för poststationen i Krogsered. Med det låga antal brev som sändes därifrån och den av postkontoret i Falkenberg påtalade ringa frimärksförsäljningen torde man kunna räkna med att hembygdssamlade filatelister har stora svårigheter för att finna frimärken stämplade i Krogsered.

<i>Landtbrefbäring:</i>						
110.						
Drängsered—Krogsered.						
(Från den 4 januari 1882.)						
O. L.	—	8,0		Drängsereds poststation	O. L.	1,0
O. L.	10,0	—	0,8	Krogsered	O. L.	—
						11,0

Detta är den tidtabell som tillämpades för lantbrevbäringen till Krogsered, när turantalet ökades från en till två gånger per vecka. I den tidens tidtabeller angavs med petit-stil sådana orter som inte hade någon postanstalt.

Rya

Vid den nya postlinje som med 1874 års ingång öppnades mellan Falkenberg och Gunnarp på östra sidan om Ätran inrättades flera poststationer. Det var nog fråga om överetablering. Man gick i varje fall ett steg längre än målsättningen vid riksdagsbehandlingen av ärendet om att postverket skulle överta ansvaret för kronobrevbäringen. Den målsättningen var "*en poststation i var socken, där så behövdes*". En av de nya poststationerna 1874 var den i Rya vid den nyss nämnda nya postleden. Till föreståndare utsågs N Andersson med 20 kronor i årsarvode. Rya ligger i Krogsereds socken, men samtidigt inrättades också en poststation med namnet Krogsered i kyrkbyn, som framgår av närmast föregående avsnitt.

I poststyrelsens beslut den 11 december 1873 om kronobrevbäringens avskaffande i Halland förutsåg Wilhelm Roos att man kunde ha tagit till i överkant och antydde inskränkning i antalet då beslutade poststationer. Men initiativet till indragning av poststationen i Rya kom indirekt från poststationsföreståndaren själv. Han gjorde nämligen tidigt en framställning om att befrias från sitt uppdrag, såvida hans arvode inte höjdes från 20 till 300 kronor per år. I ett brev den 23 februari 1874 till postkontoret i Falkenberg återfinns poststyrelsens beslut om att poststationen i Rya skulle dras in med mars månads utgång och att stationens "tillhörigheter därefter till allmänna postpersedelförrådet insändas".

Den halländska poststationen med namnet Rya fanns således bara under tre månader. I Rya socken i Kristianstads län fanns en poststation med samma namn under åren 1874-1878. Om ödet för datumstämpeln vid poststationen i Rya berättas i slutet av avsnittet om Sjönevad.

Sjönevad

En poststation öppnades med namnet Sjönevad den 1 januari 1874 vid Sjönevads gästgivaregård, belägen vid en nya postleden mellan

Falkenberg och Gunnarp på östra sidan om Ätran. J A Nygren blev föreståndare med 22 kr i årsarvode. Summan förefaller löjligt liten, men det finns exempel på ännu lägre belopp vid samma tidsperiod i Kronobergs län.

När Nygren begärde att få arvodet höjt till 200 kronor, bäddade han för poststationens indragning. Han väntade otåligt på ett positivt besked om den äskade förbättringen och daterade den 28 mars 1874 ett brev till poststyrelsen när han just fått veta motsatsen. I detta brev uppgav han sig tro att hans begäran om högre arvode hade blivit beviljad *"till dess jag med senast ankommen Post från Kungl. Postmästaren i Falkenberg blev underrättad dels att Postanstalten härstädes blivit från och med den 1 nästa April indragen och dels att jag för 3 månaders tjänstgöring hade att mottaga 5 kr 50 öre"*.

Nygren begärde att få ut den andel av en årslön som han ansåg sig berättigad till på grund av det tidigare obesvarade brevet, men i poststyrelsen gjorde man blott följande anteckning på brevet: *"Såsom ej med stämpelpapper försedd, kunde denna ansökning ej förekomma till prövning"*. Ett förslag i januari 1876 om att återinrätta poststationen i Sjönevad har kort berörts i kapitlet om Abild.

Den enes död, den andres bröd, säger man ibland. Riktigt så illa var det ju inte men jag kan inte förbigå att nämna att poststationsföreståndaren i Vessige drog fördel av indragningen av poststationerna i Rya och Sjönevad. Samtidigt med den förändringen höjdes nämligen årsarvodet vid Vessige poststation från 75 till 200 kr och kyrkoherden C E Hagstedt fick i egenskap av föreståndare skriva under ett nytt kontrakt, som nämns på sid 28.

Poststationsföreståndarna i Rya och Sjönevad svingade inte sina datumstämplar särskilt mycket. Intill dess att stämplarna levererades från persedelförrådet i Stockholm den 16 mars 1874 fick de makulera frimärkena på avgående post genom att "med bläckskrift överkorsa" dem, som generaldirektör Wilhelm Roos skrev i sitt brev till postmästaren i Halmstad den 11 december 1873. Postmästaren i Falkenberg daterade sitt kvitto för stämplarna den 20 mars. Man kan utgå från att poststationsföreståndarna fick stämplarna första postdagen därefter och kunde använda dem i drygt en veckas tid, för den 31 mars slutade de fungera som föreståndare. Det är inte att undra på att brev och frimärken med sådana stämpelavtryck är dyra, om det ens finns några bevarade. Efter indragningen behölls datumstämplarna och sigillen vid postkontoret i Falkenberg och levererades därifrån till persedelförrådet först i början av november samtidigt med återleveransen av Eskhults datumstämpel.

1874-01-01--

Slöinge

En poststation öppnades den 1 januari 1874 vid Slöinge gästgivaregård utmed huvudpostlinjen mellan Halmstad och Falkenberg, dvs en del av diligenslinjen Göteborg-Helsingborg. Delsträckan mellan Halmstad och Falkenberg fick samtidigt tre andra poststationer, i Holms skolhus, i Kvibille gästgivaregård och i Getinge kyrkby.

I Slöinge blev gästgivaren Jakob Fredrik Alsin poststationsföreståndare med 75 kr i årsarvode. Hans avtal inbegrep att han två gånger i veckan skulle ta emot och lämna ut brev till och från poststationen men eftersom postföring ägde rum dagligen, blev följden att han fick betjäna poststationens kunder ofta. Han begärde därför i ett brev till poststyrelsen den 22 april 1874 att få årslönen ökad till minst 300 kr eller att vid eventuellt avslag få kontraktet hävt. Kravet prutades och Alsin fick nöja sig med en höjning till 200 kr. Detta gillade han inte och den 31 januari 1875 daterade han sin definitiva uppsägning. Det gick inte att få fram någon annan lämplig föreståndare och poststationen ansågs inte kunna dras in. Alsin återtog sin uppsägning, sedan poststyrelsen gått med på att höja årsarvodet till 300 kr.

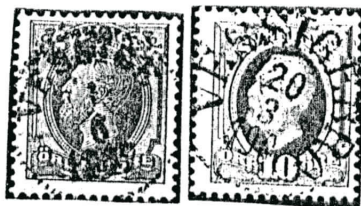
Hans efterträdare Anna Josefina Löfgren tyckte i sin tur att 300 kr var för dålig årslön. Hon begärde i ett brev till poststyrelsen den 15 oktober 1885 att få den höjd till 400 kr. Hon visste att järnvägen snart skulle bli färdig men hon var troligen inte medveten om att poststationen skulle förenas med järnvägsstationen. Det gjorde den emellertid den 21 september 1886 och hon miste sitt postarbete utan föregående uppsägning enligt en klausul i kontraktet.

Järnvägsstationens föreståndare fick nu postansvaret, till en början med 240 kr i årsarvode, höjt till 300 kr år 1888. Med poststyrelsens beslut den 30 december 1892 höjdes det till 420 kr, och efter framställning av föreståndaren Sven Johan Svensson tillkom från april 1902 ett biträdesanslag på fem kr i månaden. August Nilsson med erfarenhet från postarbetet i Heberg tog över befattningen i Slöinge 1910 och efterträddes 1921 av Johan Patrik Jakobsson. Efter hans frånfälle vid 60 års ålder tog Johan Adolf Adelin över, men bara under ett års tid. Orsaken för den korta sejouren var att poststationen skildes från järnvägen den 1 oktober 1926.

Med poststationen på ett avstånd från järnvägsstationen av knappt 100 meter fick Emma Katarina Lindsjö ansvar för den. På grund av giftermål begärde hon sitt avsked efter kort tid och Elsa Ingeborg Karlsson tog hand om poststationen. Den statushöjdes till postex-

pedition 1937, då Ester Anhild Sjöberg blev föreståndare. Hon följdes 1959 av Margit Petersson och senare Monica Wassberg, som fick uppleva att postexpeditionen fick termen postkontor 1977. Under hennes tid fick posten lokaler i samhällets bankfastighet med utrymme även för försäkringskassan. När detta skrivs har omkring 900 hushåll postadress Slöinge.

En lantbrevbäringslinje inrättades år 1891 från Slöinge till Eftra enligt avtal med torparen Bengt Petter Olsson. Han efterträddes 1892 av skomakaren Severin Frisk, som i sin tur lämnade över uppgiften år 1902 till hemmansägaren Karl Johan Johansson från Skellentorp. Han tröttnade fort och lämnade från oktober 1903 över till hemmansägaren Karl Birger Andersson i Risarp. Det gick vid det tillfället inte att skaffa någon som åtog sig att köra den tunga posten med häst och vagn och Karl Birger fick finna sig i att bära den för två kr per tur.

1874-01-01—1894-09-30

Vessige

När postverket tog över ansvaret för kronobrevbärningen med 1874 års ingång inrättades en ny postlinje mellan Falkenberg och Gunnarp via Årstad, Vessige, Sjönevad, Rya och Krogsered. Sven-Johan Andersson i Årstad fick ansvar för transporten av posten på delsträckan mellan Falkenberg och Vessige i ena riktningen och mellan Årstad och Falkenberg i den andra.

I Vessige prästgård inrättades samtidigt en poststation med kyrkoherden C E Hagstedt som föreståndare. Hans årsarvode blev 75 kr och höjdes redan efter ett par månader till 200 kr enligt ett nytt kontrakt daterat den 23 februari 1874.

Poststationen i Vessige kom på intet sätt i farozonen, varken vid den översyn och inskränkning av poststationsbeståndet i Halland som ägde rum 1875 eller i samband med lantbrevbärningens införande 1879. Vissa ändringar gjordes med postföringen i anslutning till att Mellersta Hallands järnväg togs i bruk för trafik 1886. Dessförinnan var det nära nog att det hade blivit byte av föreståndare för poststationen. Kyrkoherde Hagstedt begärde nämligen i ett brev till poststyrelsen i mars 1885 att få lönen höjd till 300 kr om året.

Han erinrade om att det i närheten av Vessige funnits poststationer i Sjönevad, Askome och Alfshög och fortsatte sin argumentering för

högre lön med följande text: "Då dessa senare blevo indragna, överflyttades deras postförsändelser till Vessige såsom den närmast belägna stationen. När allmänheten under tidens lopp lärde sig inse nyttan av poststationernas inrättning, mångdubblades ock dess försändelser, och vågar jag påstå, att göromålen på Vessige poststation äro för närvarande mer än 10 gånger så många som under de första åren. Visserligen rekvireras här vid varje kvartals början frimärken för endast 150 kr, men dessa räcker icke till, utan man måste alltid under kvartalets lopp rekvirera flera, så att årliga försäljningen går till betydligt över 600 kr. I varje vecka hitkomma nu 294 tidningsnummer, som utdelas till 139 prenumeranter. En person måste sitta varje dag 4 timmar - 2 timmar förm. och 2 timmar eftm. - i den under denna tid öppna postlokalen för att mottaga och avlämna försändelser. Onsdagar och lördagar, då post avgår och ankommer, är lokalen belägrad av 60 å 70 på sin post väntande personer, så att den svårligen kan lämna dem utrymme, och under regntid är renhållningen särdeles svår. Poststationsföreståndaren tillsläpper denna lokal utan särskild ersättning".

Hagstedts brev erinrar inte bara om den stora översynen 1875, då det halländska poststationsbeståndet reducerades kraftigt, utan det ger också en konkret skildring av poststationsföreståndarnas villkor. Han kompletterade sitt brev genom nio rader till poststyrelsen tre veckor senare med ett intyg från postmästare Boheman om att av alla Falkenbergs underlydande poststationer var Vessige den som hade största antalet tidningsprenumeranter, de flesta breven "och i övrigt i postaliskt avseende utvecklar den största livaktighet". Hagstedt slutade sitt brev med att avsäga sig befattningen som poststationsföreståndare om den begärda löneförhöjningen till 300 kr inte beviljades.

Efter förfrågan meddelade länsstyrelsen den 13 april 1885, att "icke någon lämplig person kunnat förmås att från och med den 17 nästa juni genom kontrakt åtaga sig poststationsföreståndarebefattningen i Vessige mot tvåhundra kronors årsarvode". Länsstyrelsen tillstyrkte arvodeshöjning åt kyrkoherde Hagstedt. Men strax därefter skickade länsstyrelsen till poststyrelsen ett nytt brev med bifogande av en skrivelse från skolläraren Lars August Södergren i Alfshög. Denne erbjöd sig att överta Hagstedts postsyssla för 200 kr om året, om Vessige poststation flyttades till Alfshögs skolhus "1/6 mil i rak linje från Vessige poststation".

I ett remissvar till poststyrelsen uppgav postmästare Boheman i Falkenberg att Södergren ansågs vara duglig och ordentlig. Han tillade: "Då avståndet mellan Vessige och Alfshög är högst obetydligt, kan jag ej finna att detta bör kunna utgöra något hinder för poststationens förflyttning till sistnämnda ställe". Uppenbarligen blev Hagstedt underrättad om vad som var på väg att ske, för den 25 april

återkallade han sin ansökan om avsked och bad att få ett nytt förordnande med oförändrat årsarvode på 200 kr.

Någon höjning blev det ändå så småningom, och när poststationsföreståndaresysslan formellt övertogs av Caroline Louise Hagstedt den 1 oktober 1892, fastställdes arvudet till 280 kr. Hon efterträddes den 1 juli 1894 av handlanden P M Carlsson med oförändrad ersättning. Tre månader senare togs Falkenbergs järnväg i bruk för allmän trafik och Carlssons korta saga som poststationsföreståndare var all. Poststationen flyttades nämligen över Åtran till järnvägsstationen och namnändrades till Vessigebro. Därmed hamnade den i Alfshögs socken. Denna tillhörde Faurås härad, men jag lämnar ändå uppgifter om järnvägspoststationen här för att få kontinuitet.

1894-10-01--

Vessigebro (Alfshögs socken i Faurås härad)

Genom tillkomsten av Falkenbergs järnväg upphörde lantpoststationen i Vessige. I stället öppnades en poststation i järnvägsstationen den 1 oktober 1894. Där blev järnvägspersonalen ansvarig för postgöromålen, till en början Johan Adrian Charles Rosqvist. Han avlöstes 1908 av Axel Crona, som hade varit föreståndare för den öländska poststationen Böda under två år. Han pensionerades år 1941 och då blev Johan Rudolf Orrdahl ansvarig för posten. Efter honom tjänstgjorde Erik Artur Strand 1950-1953 och efter en tids vakans blev Knut Oskar Möller ansvarig för posten 1954. Tre år senare skildes posten från järnvägen och den ökande trafiken motiverade att poststationen statushöjdes till en postexpedition. Gunnel Ingegärd Ginsthammar placerades som chef med den tidens titel stationsmästare. Med ny terminologi fanns från 1977 ett lokalpostkontor i Vessigebro med Ingegerd Josefsson som postmästare. Från 1986 års ingång ströks prefixet "lokal". Den nuvarande lokale chefen för postkontoret i Vessigebro har närmast ansvar för service till drygt 900 hushåll. I projektet "Nät 92" planerades för nedläggning av postkontoret i Vessigebro.

- Jag tycker att det är ett felaktigt beslut och vi kommer att kämpa för att kontoret ska vara kvar, sa Ann-Britt Björk till pressen när hon intervjuades efter att postmästare Sven-Anders Roos i Falkenberg hade informerat henne och hennes kolleger i Långås, Åtran och Landeryd om idén med "Post i butik" enligt planeringen i projektet "Nät 92".

Agård

En av de 23 poststationer som inrättades inom Falkenbergs förvaltningsområde med 1874 års ingång låg i Agård i Skrea socken. Länsmannen L P Bernström åtog sig att befordra posten dit från det ungefär halvmilen avlägsna postkontoret i Falkenberg. Han blev också anställd som poststationsföreståndare i Agård. För detta arbete jämte för postföringen avtalades ett årsarvode på 150 kr. Som framgår av andra avsnitt var det åtskilliga poststationsföreståndare som i den nya organisationen också skulle ansvara för postföringen. Inom Falkenbergs postområde tecknades 13 sådana avtal, av vilka det med länsman Bergström måste anses som ett av de för entreprenörerna förmånligaste när det gäller ersättningen. Ett avtal med länsmannen A T Ahl i Bössgård var dock ännu bättre, i hans ögon betraktat.

Poststationen i Agård var inte centralt placerad i Skrea socken. Att man inte blev tillräckligt tillgodosedd med postservice framgår av ett protokollsutdrag från kommunalstämman den 21 juni 1874:

"Då församlingens poststation är belägen endast 1/4 mil från staden Falkenberg och Skrea socken till dess längd utgör fulla 3/4 mil, vartill kommer att poststationen på Agård ligger utmed stora landsvägen å vilken åboar från endast 1/4 av socknens hela hemmanstal färdas vid resor till staden, då däremot hela den övriga socknens korresponderande allmänhet färdas till staden på den genom socknen gående vägen mellan Falkenberg och Eftra, vilken väg löper på ett längre avstånd från Agård, samt att, då de korresponderande å nuvarande poststation utfå sin post endast en gång i veckan, uppkommer till följd därav många och stora olägenheter, varför, och då poststationen inom socknen vore för densammas befolkning i allmänhet en sådan av vida större fördel, antingen ifall stationen ifråga bleve förlagd i närheten av sockenkyrkan och således mitt i församlingen, eller också, att densamma indrages, och församlingen nu som förr, finge sin postgång i Falkenberg".

Folkskolläraren J F Hoof erbjöd sig att bli socknens nye poststationsföreståndare med 100 kr i årsarvode, om poststationen flyttades till skolhuset nära Skrea kyrka. Protokollets antydan att man kunde använda postkontoret i Falkenberg var emellertid tillräcklig för att poststyrelsen skulle besluta indragning av poststationen i Agård. Indragning skedde dock inte med årets utgång utan först i samband med "massindragningen" av halländska poststationer den 30 juni 1875. Det var sannolikt hänsyn till kronobetjäningen, i detta fall

länsman Bergström, som gjorde att indragningen inte blev omedelbar efter kommunalstämans uttalande. Detta är ännu ett exempel på att hänsyn togs i första hand till kronobetjäningen.

Länsman Bergström sade emellertid upp sig från befattningen som poststationsföreståndare i ett brev till poststyrelsen den 31 januari 1875 på grund av att han skulle flytta från Ågård den 1 april. En blyertsanteckning av handläggaren i poststyrelsen talar om att *"Hoof må övertaga befattningen som postförest från den 1 april tills vidare intill dess annorlunda förordnas mot 120 kr"*. Poststyrelsens formella beslut finner vi i ett brev till postkontoret i Falkenberg den 22 mars 1875. Där heter det bland annat

"att stationen må den 1 nästinstundande april förflyttas till Skrea skolhus och befattningen såsom poststationsföreståndare t v och intill dess annorlunda bestämmes, övertagas av folkskolläraren J F Hoof, som härför äger åtnjuta ett årligt arvode av Etthundratjugufem (125) kronor, i vilket arvode dock är inbegripen ersättning för Skreapostens fortskaffande mellan Skrea poststation och lämplig plats å postlinjen Falkenberg-Halmstad, där nämnde post bör av vederbörande postiljoner mottagas och avlämnas".

Troligen behölls den ursprungliga datumstämpeln med gravyren ÅGÅRD även under det kvartal som poststationen var belägen i Skrea skolhus. Den från Ågård flyttade poststationen kallades emellertid Skrea i det telegram som expedierades från poststyrelsen den 29 juni 1875 med bl a följande text:

"Däremot indrages med innevarande månads utgång poststationerna i Lis, Skygge, Alfshög, Köinge, Svarträ, Ulvad, Askome, Abild och Skrea, liksom samtidigt upphör postbefordringen Bergagården-Alfshög, Köinge-Risen-Skygge, Köinge-Svarträ, Köinge-Bössgård-Ullared-Fagered, Ullared-Ulvad, Vessige-Askome och Årstad-Abild".

1874-01-01--1968-12-31

Årstad

Ett brev den 11 december 1873 från poststyrelsen till postkontoret i Falkenberg innehöll bland annat uppgiften att från och med följande års ingång skulle en ny postföring inrättas, avseende körning med häst och vagn *"mellan Falkenberg och den vid postlinjen Falkenberg - Svenljunga belägna Gunnarps poststation, över Årstad, Vessige, Sjönevad, Rya och Krogsered, tillsammans 4 17/24 mil, å vilken postföring skriftliga och bindande anbud blivit avgivna av Sven-Johan Andersson i Årstad för transporten från Falkenberg till Årstad och Vessige samt från Årstad till Falkenberg, av Anders Johansson i Vessige för transporten från Vessige å ena sidan till Årstad och å den andra sidan till Rya. - - -"*

Brevet innehåller vidare uppgiften att gångposter samtidigt skulle inrättas mellan Årstad, beläget vid den nyinrättade nära fem mil långa postlinjen och Abilds socken, en transport som Gustaf Nilsson i Perstorp hade förbundit sig att besörja. Bland många uppräknade nya poststationer skulle sådana inrättas *"i Årstad klockaregård"* och *"i Perstorp inom Abilds socken"*. Om den sistnämnda handlar början av denna skrift.

Med vissa ändringar av postskjutsarnas delsträckor visade sig det nya postnätet fungera bra, men valet av poststationer lämnade en del övrigt att önska. Flera sådana i Årstads grannskap blev indragna eller flyttade efter kort tid, som framgår av tidigare avsnitt. Men poststationen i Årstad skulle komma att bestå till länge efter andra världskriget. Dess vara eller icke vara och dess geografiska läge blev dock föremål för diskussion under årens lopp.

Organisten S Knutsson hade utsetts till föreståndare för poststationen i Årstad med 75 kr i årsarvode. Det tyckte han var alltför lågt och sade efter några månader upp sig. Han ville vara kvar om hans arvode kunde höjas till 250 å 300 kr. Nu lät poststyrelsen i stället teckna ett kontrakt med folkskolläraren Carl Mellander och poststationen flyttades den 1 juli 1874 till Årstads skolhus. Mellander nöjde sig till en början med 150 kr i årsarvode. Ett år senare återtog Knutsson befattningen. Orsaken till förändringen ter sig på grund av saknade arkivhandlingar minst lika gåtfull för sentida forskare som den tycks ha gjort för Carl Mellander, när han den 12 augusti 1875 skrev ett fyra foliosidor långt brev till poststyrelsen med bland annat följande innehåll:

"- - - så fick jag till min överraskning den 8 dennes höra i socknens kyrka uppläsa ett tillkännagivande av organisten S Knutsson, att han av Kungl. Generalpoststyrelsen erhållit uppdrag att övertaga skötandet av Årstads poststation, utan att något Kungl. Styrelsens förordnande vid tillfället föredrogs, varefter poststationens alla saker och handlingar samma dag avfordrades mig och utlämnades till Knutsson" - - -.

I fortsättningen av brevet utbad sig Mellander en förklaring till ändringen och erbjöd sig avslutningsvis att ta hand om poststationen för 120 kr om året. Gustaf Alfred Boheman, som var postmästare i Falkenberg under perioden 1866-1895, fick Mellanders brev på remiss från poststyrelsen och intygade i sitt svar den 18 oktober 1875, att det ägde "sin fulla giltighet". Boheman tycktes lika förvånad som Mellander över förändringen:

"Mellanders plötsliga avskedande uti ett kvartal har väckt mycken missbelåtenhet och överraskning, helst som han alltid visat stor påpasslighet och är allmänt avhållen. Av allt detta anser sig postkontoret pliktigt förklara, att det vore i hög grad önskligt att Mellander kunde återfå sin förlorade poststationsföreståndareplats, om också hans avlöning skulle bliva, enligt hans eget förslag, ringare än den han förut åtnjutit",

Bohemans ord hjälpte inte utan vid föredragning i poststyrelsen av ärendet den 22 oktober 1875 blev postmästarens brev blott påtecknat "ansågs ej för närvarande till någon vidare åtgärd föranleda". Den hastigt tillsatte Knutsson fick vara kvar som föreståndare.

Med början 1878 infördes lantbrevbäring successivt i hela landet. Organisationsförändringen föregicks av sammanträden mellan landshövdingarna och hans medhjälpare samt generalpoststyrelsens företrädare. Kronofogdarna och länsmännen engagerades sedan man kommit överens om huvuddragen.

Den 23 oktober 1878 skrev kronofogde A Lidman i Halmstads fögderi och informerade ordföranden i Årstads sockens kommunalstyrelse om att lantbrevbäring skulle anordnas i stället för karrpost på vissa linjer och att som en följd därav indragning skulle göras av poststationerna i Harplinge, Steninge, Drängsered, Årstad och Krogsred. Brevet innehöll också en anmodan till Årstads socken att utse ett lämpligt ombud, som skulle kunna underlätta kontakten mellan lantbrevbäraren och de sockenbor som fick eller skickade post, allt under förutsättning att socknen ville ta vara på denna möjlighet till "enskild brevväxling". Principen att i första hand tänka på civilstatens tjänstemän med postgång dröjde sig kvar sedan kronobrevbäringens dagar före 1874. Det slags ombud som kronofogden avsåg, kom att benämnas kommunombud. Varje socken som miste sin poststation eller fick lantbrevbäring av annan anledning, väntades vilja utse ett sådant trots att någon avlöning inte betalades av postverket. På sina

håll hände det att kommunen beviljade ombuden ett mindre belopp, som visar sig ha varierat mellan några kronor och 25 kronor per år.

Kommunalstämman i Årstad den 11 november 1878 förklarade sig enhälligt inte vilja utse och bekosta ett sådant ombud, "enär för den händelse poststationen i Årstad skulle bliva indragen, skulle man få ganska ringa gagn och nytta av en så beskaffad anordning då icke assurerade försändelser och postanvisningar samt paketer över två skålpunds vikt finge försändas eller bekommas". Dessa uppgifter hade man läst sig fram till vid studium av den då gällande instruktionen för lantbrevbärare. I stämmoprotokollets första paragraf heter det vidare bland annat:

"Stämman beslutade för den skull alldeles enhälligt att på vederbörlig ort göra ansökan om att poststationen i Årstad, som i hög grad visat sig för kommunen och orten vara alldeles oundgänglig och nödvändig, måtte fortfarande få bibehållas".

Man beslöt också begära att karrposten skulle gå mellan Årstad och Slöinge två gånger i veckan, tisdagar och fredagar, och ta med post även till Asige, Vessige och Abild för vidare befordran från Årstad. Till Vessige och Abild föreslog man gångpost från Årstad. Från och till Asige menade man att någon gångpost inte behöves, "emedan karrposten Årstad-Slöinge går nära förbi socknens skolhus och vid Asige kyrka förbi ett utmed postlinjen beläget hemman; och kunde kommunen på ena eller andra stället i väska genom ombud avsända och bekomma post till och från både Årstad och Slöinge". Protokollet innehåller också en kalkyl enligt vilken förslaget skulle medföra en besparing för postverket.

På stämmans uppdrag framförde kyrkoherde Fredrik Th Carlson och kommunalstyrelsens ordförande Peter Gustafsson synpunkterna i ett brev till poststyrelsen den 27 november 1878. Därav framgick att förslaget till en ändrad postal organisation hade gjorts av poststationsföreståndare S Knutsson. Man försökte ge tyngd åt framställningen genom att framhålla att "Årstads Socken är en av de folkrikaste uti Häradet av samma namn, och helt nära det ställe, där Årstads poststation nu är, sammanstöta fem vägar från olika håll. Med de ständigt växande behoven av att avsända och emottaga postförsändelser av olika slag skulle ett gående bud bliva otillräckligt att bära alla paketer m m".

Skrivelsen behandlades i poststyrelsen i sammanhang med andra skrivelser, när det var avsett att fatta beslut om hur länets lantbrevbäring skulle organiseras. Just denna skrivelse fick emellertid en för orten positiv blyertsanteckning som stod sig vid slutbehandlingen. Poststationen hade med andra ord räddats från indragning.

År 1880 övertogs poststationen av Emma D Knutsson och fem år senare av Maria Knutsson. I anslutning till den framväxande västkustjärnvägen hölls den 5 september 1886 i Abilds församlings skolhus en

kommunalstämma för behandling av aktuella postärenden. Abilds socken hade ju mist sin poststation redan 1875. Man såg med litet avundsamma blickar på grannsocknen i söder och ville göra ett försök att bli jämställd. Stämman förklarade enligt protokollet att man önskade en poststation inom Abilds socken och uppdrog åt inspektör S P Brolin på Hjuleberg och organisten J Erlandson att framföra detta till poststyrelsen. I den följande remissbehandlingen uttalade poststationsförståndaren i Vessige att det skulle bli ökade kostnader för postverket, om en poststation inrättades vid Abilds kyrka eller prästgård. Han rättade också en felaktighet i socknens framställning:

"I ansökningen från Abilds sockens ombud uppgives, att vägen från Vessige till Årstad är en s k byväg. Med anledning härav måste jag upplysa, att denna väg underhålles av hela Årstads Härad och är sålunda en s k häradsväg, alltid i gott skick och mer trafikerad, än vägen ovan Väby till den s k Abildsvägen".

Abildsbornas önskemål var att poststationen i Årstad skulle flyttas till en annan lämplig plats än den dåvarande, om det inte gick att få en egen poststation i Abild. Kyrkoherden i Abild, N Santesson, ville gå längre och skrev till landshövdingen den 10 oktober 1886, mest i egen sak. Han nämnde,

"att posten skötes så illa på Årstad, att det ofta händer att Markgångstaxor och andra dylika viktiga ämbetsbrev bliva så sent avsända till Abild, att de hit komma dagen efter den sedan de enligt Kungl. Befallningshavandes påskrift borde ha varit upplästa. Då nu fråga är väckt om flyttandet av en poststation nära intill Årstad, synes mig tid vara inne att få den flyttad hit till Abild. Min hustru är villig att mot ett arvode av 150 kronor per år mottaga och sköta en poststation i Abild".

Den 18 oktober 1886 hölls en ordinarie kommunalstämma i Årstads sockens kommunalrum, varvid man uttalade att poststationen i Årstad hade visat sig för socknen högst behövlig. Inför järnvägens tillkomst föreslog man att posten i fortsättningen skulle sändas till Årstad från järnvägsstationen i Heberg i stället för som dittills från Slöinge, dit avståndet var dubbelt så stort. Det förkortade avståndet och den därmed förbilligade postföringen föranledde stämman att uttala en önskan om att få posten tre gånger i veckan i stället för två. Prosten F T Carlsson valdes att framföra synpunkterna till poststyrelsen.

Samma dag som kommunalstämman hölls i Årstad skrev vice pastor O W Hedenlund i Abild till poststyrelsen och tillstyrkte socknens önskemål om en egen poststation i Abild. Han framhöll olägenheterna med att pastor och kommunaltjänstemännen "måste genom enskilda bud inlämna och avhämta sin ämbetspost på postanstalten i Årstad" och tillade "att nu utan ytterligare utgifter för Kungl. Postverket en postanstalt skulle kunna anordnas inom Abild därigenom att postanstalten i Årstad indrages och ersättes med en dylik i Abild, då Årstads socken med en ganska liten areal och en folkmängd av

endast 1 700 invånare synes kunna hava sina krav på postföring tillfredsställda med en postanstalt, nämligen den vid Hebergs jämvägsstation".

Därmed var poststriden mellan de båda socknarna ett faktum. Kyrkoherde Santesson gjorde striden värre dagen efter vicepastorns brev genom ett nytt brev till poststyrelsen. Han uppgav sig under flera år varit betungad med en utgift på kr 24:50 per år för att få posten till och från Årstad och upprepade sitt erbjudande att låta hustrun bli poststationsföreståndare "mot ett årligt arvode av 150 kr. Hon är 39 år gammal och har flera år biträtt vid poststationen i Tanum, där hennes far varit postföreståndare".

J Erlandson i Hjuleberg skrev samtidigt ett långt brev till poststyrelsen och framförde klagomål mot skötseln av poststationen i Årstad. Han påpekade också att "Hjulebergs stora egendom hittills måst hålla särskilt postbud till Falkenberg, vilket icke skulle behövas, ifall poststation bleve inrättad inom socknen". Klagandesidan fick förstärkning genom landshövdingens brev den 21 oktober 1886 till poststyrelsen, i vilket framhölls behovet av en poststation i Abild.

I Årstad satt man inte med armarna i kors och väntade på en dödsdom över den egna poststationen. Kyrkoherde Fredrik Carlson vände sig i ett brev den 27 oktober till poststyrelsen och skickade med ett intyg från poststationsföreståndare Maria Knutsson som visade att hon hade sålt frimärken för 792 kr under tiden 1 januari - 26 oktober 1886, "vilket utvisar att poströrelsen å Årstads poststation är jämförelsevis rätt betydlig". I ett brev tre dagar senare gick Maria Knutsson i svaromål mot Abilds sockenmän och försökte beslå dem med osanningar. Hon kommenterade också de anklagelser som hade riktats mot henne i brev från Abild till poststyrelsen. Hon skrev bl a:

"Om några kungörelser m m kommit för sent till uppläsning så beror det antingen därpå att de icke i tid blivit hitsända eller på Pastors egen försummelse att hämta sin post i rätt tid, ty här har alltid hans så väl som andras brev genast utlämnats när posten ankommit, om de efterfrågats. De betungande kostnader som Pastor i Abild uppgiver, äro icke med sanningen överensstämmande. Vad han betalar sitt postbud vet jag icke, men till Postmästaren, vare sig därmed förstås mig eller Postmästaren i Falkenberg, vilken jag tillfrågat, har han icke erlagt ett endaste öre. - I slutet av Kyrkoherde Santessons anförande är väl det huvudsakligaste att hans hustru vill bliva poststationsföreståndarinna mot lön av 150 kr. Detta ger åtminstone nyckeln till begripandet huru till och med en präst kunnat förmå sig till att tala osanning".

Till brevet fogade Maria Knutsson ett intyg, underskrivet av många postkunder i Årstad om att "hon skött sina åligganden med flit och ordentlighet, till vår fullkomliga belåtenhet". Slutet på den heta striden blev att Årstads poststation fick vara kvar och att någon ny poststation inte öppnades i Abild.

Maria Knutsson tyckte efter hand att avlöningen var för låg. Den 2 januari 1895 åberopade hon sex år av oförvillig tjänst och begärde höjning av årsarvodet till 300 kr. Hon anförde att om detta inte beviljades skulle hennes brev gälla som en uppsägning. Efter prutning från postinspektionen accepterade hon ändå att bli kvar med 250 kr i årsarvode, räknat från den 1 juli 1892. Hon gifte sig emellertid den 28 juni och blev därigenom omyndig enligt då gällande lag. Som sådan hade hon inte rätt att inneha anställning i posten, varför hennes kontrakt överfördes på maken, reseinspektören Karl Niklas Norbü. Postinspektionen i Malmö fann inte något hinder mot att hustrun skötte poststationen på makens ansvar.

K N Norbü avled sex år senare och från den 1 mars 1898 tecknades åter kontrakt med Maria, fortfarande med 250 kr i årsarvode. Som änka var hon nu åter myndig. Hon fick också överta ett kontrakt om att ansvara för gångpostföring mellan Heberg och Årstad, där frekvensen hade ökat till fyra turer per vecka. Den höjdes till fem per vecka från 1903, då ett nytt kontrakt gav henne 80 öre per fullgjord tur. Postföringen utfördes då alla vardagar utom onsdagar.

Marias framställning i juli 1907 om löneförhöjning var väl underbyggd och stärktes av ett intyg från kontraktsprosten V E Friedlander. Postmästaren i Falkenberg tillstyrkte men poststyrelsen biföll ändå inte ansökan. När hon två år senare sade upp sig på grund av för låg lön, höjdes den från den 1 oktober 1909 till 300 kr om året. Med efter hand stigande ersättning blev fru Norbü kvar så länge på sin post att hon hann bli en legend. När hon tog avsked den 1 oktober 1927, hade hon nyligen fyllt 68 år. Då blev den 14 år yngre arrendatorn Oskar Tengroth poststationsföreståndare. Hans son K Olof Tengroth har varit vänlig att teckna några minnen från posten i Årstad 1927-1968, som delvis återges här.

Postkontoret var inrymt i ett litet rum på gaveln. Glasverandan och en inre farstu var upplåtna för allmänheten. Expedieringen skedde genom en liten lucka i väggen, men det var vanligt att folk gick in på kontoret för att få sina ärenden utträttade. Postutväxlingen med järnvägsstationen i Heberg skedde medelst hästskjuts. De dagar lokaltidningarna inte kom ut, ersattes hästen med cykel, åtminstone sommartid. Så långt jag kan komma ihåg, utfördes dessa transporter av Gösta Haraldsson, men det var hans far Harald Andersson, som var skriven för jobbet. Tidigare gick man till fots med postväskan. Det gjorde bl a Haralds dräng John, som sägs ha varit en originell person. För att spara skosulorna bar han skorna i handen och satte på sig dem först i stationssamhället.

År 1936 blev far uppsagd från arrendet. Han lät då bygga en villa vid stora vägen mot Falkenberg. I huset reserverades ett rum för posten. Man installerade postfack - 28 stycken - och en expeditionslucka. Hyran för ett fack var 2 kr per år och den avgiften ändrades inte under alla åren. Förstugan som var upplåten för allmänheten var på ca 7 kvadratmeter. Den var även familjens kapprum och där fanns dörrar till postlokalen, köket och källaren och där mynnade också trappan från övre våningen. Det fanns ett litet bord att skriva på och en pall. Med tre à fyra personer var lokalen fullsatt.

De fruktade postmästarna, som kunde dyka upp när som helst för att inspektera kassor och böcker är nu döda. På senare tid blev dessa inspektioner betydligt mildare, ja rentav gemytliga. Så småningom blev tiderna bättre. Gösta bytte ut hästen mot en liten bil, en DKW tvåtaktare. Lokaltidningarna blev dagliga och det blev också brevbäringen till Abild och Blixtorp. Ludvig, som varit lantbrevbärare på denna linje, hade efterträtt av sin

fosterson Sten V Svensson. Under krigsåren var både Sten och Gösta inkallade i olika omgångar och vikarier fick träda i tjänst. Även jag tjänstgjorde som lantbrevbärare på abildslinjen ett sommarlov. År 1949 övertog min syster Ebba jobbet som poststationsföreståndare. Hon jobbade även som växeltelefonist i Årstad och på andra telefonstationer i trakten. Far fortsatte dock med postarbetet upp i åttiotaårsåldern. Även jag deltog på ferierna i postarbetet och tjänstgjorde som semestervikarie en följd av år på sextitalet. Vi drev posten som ett familjeföretag, skulle man kunna säga".

Så långt Olof Tengroth. De officiella handlingarna, i detta fall de s k poststationskorterna, visar att Elsa Tengroth anställdes som poststationsföreståndare enligt ett avtal från den 1 januari 1949. Poststationen drogs in 20 år senare och kunderna betjänas sedan dess med lantbrevbäring från Falkenberg. Postmästare Gösta Larsson uppvaktade vid indragningen Elsa Tengroth och Sten Svensson som båda pensionerades i samband med omorganisationen. Även representanter för ortsbefolkningen mötte upp och avtackade trotjänarna för väl utfört arbete.

1886-09-21--

Heberg

Med järnvägens tillkomst fick Heberg en förenad post- och järnvägsstation den 21 september 1886. August Nilsson fick ansvar för både post och järnväg. Han ansåg att postarbetet var betungande och begärde upprepade gånger att få årslönen på 240 kr höjd. Vid ett nytt försök den 1 december 1891 slutade han sin framställning med följande ord:

"Skulle detta icke beviljas, vågar jag ödmjukligen anhålla att bliva befriad från postsparbanksgöromålen såsom någon lindring i postgöromålen från och med nästa år".

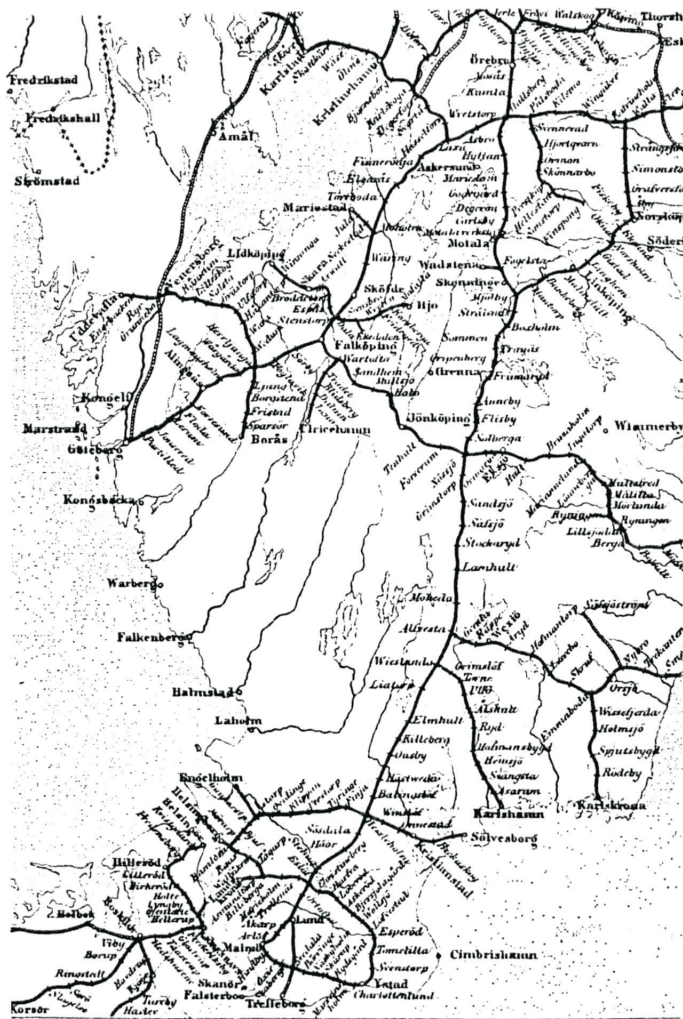
Postinspektör Hugo Winroth i Malmö konstaterade att statistiken visade på lägre siffror i Heberg för år 1890 än för åren 1888-1889 och avtog framställningen. Han tillade dock *"Eder obetaget att, om Ni tror Eder därmed något vinna, till Kungl. Styrelsen direkt insända berörda framställning"*.

Det gjorde Nilsson den 12 december 1891 men blott för att få besked om att hans ansökan inte kunnat bifallas. Han måste också fortsätta att sköta postsparbanksärenden. Om detta fanns ett generellt avtal mellan posten och järnvägsbolaget.

I ytterligare närmare två decennier fick Nilsson fortsätta med sitt arbete i Heberg, må så vara mot höjd ersättning så småningom. När han flyttade till Slöinge, blev Lars Hansson efterträdare från den 1 augusti 1910. Denne hade förestått järnvägspoststationen i Lis alltsedan den inrättades den 1 november 1897. Hans nästa flyttning avsåg en lång sträcka, nämligen till stationen i Jämtlands Sikås. Då kom Axel Gideon Lundgren till Heberg och flyttade efter blott ett år till Ljungskile.

Albert Carlsson blev näste man i Heberg efter 31 år i Åskloster. När han fick pension 1932, övertog Gustaf Henning Carlsson befattningen och därefter har P F C Swärd, Axel W Storck och R A H Hjertsäll ansvarat för postärendena på järnvägsstationen i Heberg. Efter den sistnämndes pensionering 1961 uppehölls befattningen på vakans av Carl Henry Johansson tills post och järnväg skildes åt.

Poststyrelsens cirkulär berättade att poststationen i Heberg drogs in år 1977, men den ersattes av ett postställe med Birgitta Andersson som ansvarig för dess skötsel. I projekt *"Nät 92"* överfördes posten på entreprenad enligt avtal med Falkenbergs Netto AB.

En blick på järnvägskartan från mitten av 1870-talet visar på ett stort vakuum för Halland, södra Västergötland och västra Småland. Först med tillkomsten i september 1877 av järnvägen Halmstad-Värnamo började tomrummet fyllas ut för att fortsättas med banan Varberg-Borås i oktober 1880 och Ängelholm-Halmstad i januari 1885.

1897-12-01--
Namn Skreanäs 1921-01-01--1958-05-31

Skrea(näs)

Efter indragningen av poststationen (med namnet Ågård) i Skrea skolhus fick sockenborna troligen finna sig i att hämta och lämna post vid postkontoret i Falkenberg och även acceptera postmästare Bohemans enligt uppgift obehagliga bemötande. Hoppet om en egen poststation inom socknen vaknade till liv, när Mellersta Hallands järnväg hade öppnats på sträckan mellan Halmstad och Falkenberg i september 1886. På församlingens uppdrag skrev folkskollärare J F Hoof den 17 december 1886 till poststyrelsen och anhöll

"att då å Mellersta Hallands järnvägslinje en mindre station finnes inom denna församling, vid vilken tågen från den 20de dennes komma att stanna, Generalpoststyrelsen täckes inrätta en poststation och till föreståndare antaga banmästaren Johansson med lön av Postverket. Såsom skäl till denna begäran får jag anföra: Kronopost ankommer ofta, och, antingen man skall avhämta denna eller annan post antingen i Falkenberg eller Heberg, så hava flera av församlingens medlemmar 1 mils väg till båda de anförda ställena".

Obehaget att hämta post i Falkenberg och mötas öga mot öga med den barske postmästaren Boheman kvarstod och Hoof avslutade sitt brev med följande rader: *"Skulle denna begäran icke beviljas så anhålles, att Postförvaltaren i Falkenberg förständigas att skicka församlingens post till härvarande järnvägsstation att vi där kunna få avhämta den".*

Poststationsföreståndare August Nilsson i Heberg yttrade sig till sökandenas nackdel i ett remissvar på själva julafton och efter ett negativt uttalande även av postinspektionen den 29 januari 1887 beslöt poststyrelsen att Hoofs framställning inte skulle föranleda vidare åtgärd. Hoof blev inte underrättad om detta och kom igen med en påminnelse den 25 mars 1887, i vilken han upprepade sin framställning och med förmodan att hans förra rekommenderade brev hade förkommit, krävde han ersättning för detta med 50 kr. Han fick nu genom postinspektionens förmedling delgivning i form av bestyrkta avskrifter av målets alla handlingar.

En förnyad framställning 1889 om en poststation i Skrea, sedan tågen börjat göra regelbundna uppehåll där, vann inte heller poststyrelsens bifall. Man lyckades bättre när ett stort antal Skrea-bor gjorde en petition den 25 maj 1894, men kvarnarna malde så långsamt att det skulle dröja 3½ år innan deras önskemål blev förverkligade. De skrev att de inte kunde erhålla sin post

"annorledes än genom tillfällig budskickning, vilket vållar, att brev till oss stundom förkomma, och att vi alltså få vår post i högsta grad oregelbundet, liksom vi bodde fjärran från en ordnad kommunikationsled, ehuru den stora Västkustbanan med station inom socknen går mitt igenom vår ort".

Kontraktsposten August Ahlberg i Ljungby lät bifoga ett intyg att han ofta känt det som en brist i kommunikationen att någon poststation inte fanns i Skrea församling och komminister S J Ljungné i Skrea gjorde den 10 juli 1894 en egen framställning om en poststation. Tf postmästare C Bondesson i Falkenberg tyckte dock att en poststation i Skrea skulle vara överflödigt men poststationsföreståndare August Nilsson i Heberg menade nu att den delen av Skrea socken var vanlottad med avseende på postkommunikation. Postinspektör Victor Melander fann vid en inspektionsresa

"att stationsbygganden vid Skrea är så liten, att poststation icke lämpligen kan däri inrymmas, samt att anhaltstationens föreståndare tillika är banmästare vid järnvägen och sålunda en stor del av dagen frånvarande från stationen, vadan skötandet av en poststation icke lämpligen kan åt honom uppdragas".

Poststyrelsen avlog framställningen men fick en ny sådan efter något mer än ett halvt år, sedan kommunalstämman behandlat ärendet den 7 oktober 1895. Nu föreslog man inte någon poststation vid järnvägen utan i skolhuset vid Skrea kyrka, där den funnits under en del av år 1875. Skolläraren K E Dahlstrand erbjöd sig att mot skälig ersättning förestå poststationen och dagligen befordra posten mellan skolhuset och järnvägsstationen. Ärendet påtecknades även denna gång vid föredragning i poststyrelsen att det inte ansågs böra föranleda till vidare åtgärd.

När stationsbyggnaden i Skrea utökades år 1897 och den nye stationsföreståndaren Felix Thurffjell fanns regelbundet på plats i stationen, intygade Falkenbergs nye postmästare Georg Hagelin, att de väsentliga hindren för en poststation i Skrea var undanröjda. Postinspektören föreslog nu, att en förenad poststation skulle inrättas med 120 kr i årsarvode till föreståndaren. Poststyrelsen beslutade enligt förslaget och poststationen öppnades den 1 december 1897.

Felix Thurffjell var kvar som föreståndare till 1913, då Oscar Fabian Roos tog över. Från och med 1921 namnändrades poststationen till **Skreanäs**. Fem månader tidigare hade Gustaf Martin Larsson Bruce tagit över befattningen för en tioårsperiod. Därefter ansvarade följande järnvägsmän för posten i Skreanäs: Alfred Sten Salomonsson (1931-1933), Otto Julius Pettersson (1933-1938), Carl Joel Svensson (1938), John Sigfrid Svensson (1938-1943), Nils Charles Nilsson (1943-1951) och Bertil Teodor Isaksen (1951-1958). Poststationen drogs in den 31 maj 1958. En ersättning blev det genom ett postombud, i vars datumstämpel fanns gravyren FALKENBERG POB 3.

1951-06-15--
Namn Falkenberg 4 1970-06-01--1991-09-30

Glommen

Över posten i Långås expedierades från april 1946 posten till ett postombud i Glommen. Med handelsföreståndaren Sven Artur Valter Johansson hade upprättats ett avtal om skötseln. Han kunde glädja sig åt ökande trafik och från den 15 juni 1951 stathöjdes postombudet till en poststation, nu med Evy Johansson som föreståndare. Centralbyråkraternas strävan att minska antalet adressenheter gjorde att poststationens namn ändrades till **Falkenberg 4** med juni månads ingång 1970.

Poststationen höjdes till postexpedition den 1 maj 1974. Genom 1977 års generella omorganisation blev termen lokalpostkontor och från 1986 blott postkontor.

Den 1 oktober 1991 fick postkontoret tillbaka sitt ursprungliga namn Glommen.

1959-06-01--1978-08-19
Namn Falkenberg 3 från 1970-06-01

Olofsbo havsbud

Handlanden Aders Helmer Andersson fick uppdraget att från och med den 7 juni 1957 ansvara för skötseln av ett postombud med namnet Olofsbo Havsbud. Det hölls öppet till den 31 augusti 1957. Följande år varade postombudets säsong från den 10 juni till augusti månads utgång, då med John Holmfrid Svensson som ansvarig.

Den 1 juni 1959 byttes postombudet ut mot en poststation. Den namnändrades till **Falkenberg 3** den 1 juni 1970 och drogs in den 19 augusti 1978.

Uppdatering

Manuskripten till de 300 första häftena i posthistorisk skriftserie har skrivits under åren 1988 -1995, d v s under en mycket händelserik period i postens historia. Under mellantiden har avsevärda förändringar inträffat. Jag har därför funnit det angeläget att komplettera häftena med uppgift om de fasta postanstalter, som på något sätt fått status förändrat sedan jag arbetade med manuskripten. Det rör sig i några fall om genomförda indragningar men i de flesta fall om övergång till entreprenad enligt de planer som omfattades av projekt "Nät 92". Oftast är det fråga om "Post-i-butik" med dess variationer, t ex i bibliotek, i livsmedelsaffär, i bensinmack osv. I några skrifter har jag inarbetat sådana ändringar under respektive ortsavsnitt i förlagorna men ibland har det visat sig vara lämpligare att ange ändringarna samlade i en särskild sammanställning, som denna nedan.

Postkontoren i Heberg och Slöinge har lämnats på entreprenad, det i Heberg enligt avtal med Falkenbergs Netto AB och det i Slöinge enligt avtal med Konsum.

Båda postkontoren ingår därmed i den stora gruppen "post-i-butik".

Häftena i den posthistoriska skriftserien tillverkas med hjälp av en ordbehandlare, en ljuslåda för montering och en kopiator, allt av enklaste slag. Det är fråga om ett rent hantverk och defekter kan förekomma. Jag hoppas Du har överseende därmed och att Du accepterar att det framforskade innehållet är viktigare än häftets utförande.

Erik Lindgren